

Mlaš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XVI. / ŠTEVILKA 22

CELOVEC, DNE 2. JUNIJA 1966

CENA 2.— ŠILINGA

Za dobrobit Koroške in Avstrije

Manjšinsko vprašanje je bilo v preteklih tednih ponovno v ospredju koroške deželne politike.

Dne 6. maja 1966 je objavila celovška »Kleine Zeitung« članek predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentina Inzka pod naslovom »Za sodelovanje vseh Korošcev«, ki ga je ponatisnila nato na uvodnem mestu 7. maja 1966 graška »Kleine Zeitung«. V tem članku je poudaril dr. Inzko nujno potrebo po rešitvi tega vprašanja, ki ga doslej Slovenci in Nemci glede na sožitje še nismo rešili v zadovoljivi meri.

V članku je bilo povedano, da bi bilo za deželo lahko usodno, ako bi se rešitvi tega vprašanja ne posvečala potrebna skrb in pozornost. Danes je obema narodoma v deželi dana možnost, da rešita to vprašanje tako, kot je to najbolje za koroško prebivalstvo, za deželo in za Avstrijo. To pa bo možno doseči le, ako bodo pri tem pripravljene sodelovati vse generacije, tudi pripadniki tistih generacij, ki so bile v letih 1918—1920 v bojih za Koroško v prvi vrsti prizadete.

Ko se je dotaknil dr. Inzko zaslug pripadnikov večinskega naroda za deželo, je v članku nakazal, v čem je danes moč slovenske manjšine na Koroškem. Dejal je, da se more opirati in sklicevati manjšina na člen 7 avstrijske državne pogodbe, v katerem so zajamčene mednarodno njene pravice. Razvoj v Evropi in svetu nadalje pospešuje vsa stremjenja po zaščiti manjšin in dosegi njihove popolne enakopravnosti.

Glede člena 7 so, je nadalje v »Kleine Zeitung« rečeno, na Dunaju mnenja, da nima smisla izdajati zakone in odredbe, ne da bi nanje pristala tudi manjšina. Šele tedaj bo določbam člena 7 v polni meri zadoščeno, ako bo tudi manjšina izjavila, da so njene pravice v polni meri upoštevane. Vsled tega je možno glede realizacije člena 7 samo sodelovanje med vladnimi krogi in pripadniki manjšine.

Treba je torej videti, da je bila dana z letom 1955, ko je bila podpisana državna pogodba, odnosu večinskega naroda do manjšin v Avstriji nova vsebina z nalogami, ki izvirajo iz obveznosti državne pogodbe. Le ako bomo v deželi pripravljeni priznati to izhodiščno bazo za reševanje naših vprašanj ter dosego sožitja obeh narodov v deželi, bo možno zagotoviti Koroški miren in uspešen razvoj na vseh področjih javnega življenja.

Dr. Inzko je zaključil: »Vsaki stranki so v deželi dodeljene z ozirom na državno pogodbo in prisotnost narodnostne skupine naloge, ki se jim ne more izogniti. Tem nalogam bo mogla biti kos le, ako bo njeno stališče v manjšinskih zadevah v skladu z zahtevami časa ter nalogami, ki izvirajo za Avstrijo iz njene funkcije kot mostu med Vzhodom in Zahodom na križišču treh kulturnih krogov: germanskega, romanskega in slovanskega. Nobena stranka v deželi ne odgovornosti ne more odvaliti na državno politiko ali na kogar koli drugega. Spoznanje, da more biti aktivna evropska politika zvezne vlade uspešna le, ako ima tozadevno zaslombo v deželah, bodisi na Tirolskem, na Štajerskem, na Gradiščanskem itd., bi morala strankam narekovati, da podprejo z vsemi sredstvi, ki so dana, vladno evropsko politiko.«

»Že bližnja bodočnost bo pokazala,« je zaključil dr. Inzko svoja izvajanja, »kako daleč smo zmožni rešiti naloge, ki izvirajo za Koroško glede na sodelovanje in sožitje evropskih narodov na podlagi narodnostnega sestava ter zemljepisne lege in posebnosti naše dežele.«

Dne 15. maja 1966 pa je na zborovanju v Pliberku izjavil v zvezi s koroškim vpra-

„Dejanja obupa“ v Juž. Vietnamu

Kaže, da se je Ky spet znašel v hudem položaju — Voditelji budistov grajajo dejanja njih verskih sobratov proti vladi in ZDA

V nedeljo in ponedeljek so si vzeli štirje južnovietnamski budisti življenje tako, da so se sežgali v znak protesta proti politiki vojaške vlade generala Kyja in Združenih držav Amerike. Ti svojevrstni samomorilci so bili: dva budistična menihi, ena budistična redovnica in neka ženska — mati dveh otrok.

Budistični inštitut v Saigonu, najpomembnejša verska instanca (oblast) dežele Južnega Vietnamu, je spričo teh žalostnih dogodkov pozvala menihe in redovnice, naj v prihodnosti opustijo samožrtvovanje s pohabljenjem ali sežiganjem. Hkrati pa je inštitut prvič uradno zahteval zamenjavo vojaške vlade s civilno.

Že v nedeljo je prednica one pagode takoj potem, ko si je neka budistična redovnica vzela življenje tako, da se je sežgala, izjavila, da je bil ta nesrečni korak storjen proti navodilom njenih predstojnikov.

Opazovalci v Saigonu so mnenja, da hočejo budistični voditelji take samomore preprečiti, kajti na ta način ne bodo v političnem oziru dosegli prav nič, nasprotno,

prebivalstvo se bo še bolj razburilo in razdražilo.

»Dejanja obupa«

Ameriški predsednik Johnson je v ponedeljek v svojem govoru v Washingtonu obžaloval, tako imenovana »dejanja obupa« južnovietnamskih budistov, ki mislijo s tem pokazati svoje politično prepričanje. To je tem bolj žalostno, ker na ta način ovirajo vzpostavitev ustavne vlade. Predsednik Johnson je ponovno pozval vse politične skupine v Južnem Vietnamu, da se zedinijo, ker bi bilo le tako možno sestaviti po ustavi izvoljeno vlado.

Napad Severa

Kritikom njegove azijske politike pa je Johnson odgovoril, da ima boj v Vietnamu samo videz državljanske vojne. Tu gre bolj za komunistično infiltracijo (prepajanje) s Severa. Ako bi ta način napada rodil uspeh, ne bo na svetu miru. Notranjepolitični spor v Vietnamu je rezultat zgodovinskih sprememb dežele, ki jo tvorijo številne verske in pokrajinske skupine prebivalstva.

Znaki čistke v rdeči Kitajski

Ostra kritika nasproti visokim politikom: Sodelovanje z različnimi »protipartijskimi elemente«

Niti potrditi niti zanikati ni hotel v ponedeljek zastopnik kitajskega zunanjega ministrstva tuja radijska poročila o politični čistki znotraj komunistične partije v Peking. Po teh vesteh sta pekinški višji župan Peng Čeng, član politbiroja in vodja generalnega štaba kitajske vojske Lo Džui

Čing, član centralnega komiteja kitajske komunistične partije baje izgubila svoje članstvo v partiji. Kljub ponovnim vprašanjem se je zastopnik zunanjega ministrstva omejil le na ugotovitev: »O tem nismo nič slišali in tudi ne vemo nič!«

Vesti o višjem županu Peng Čengu so se

VABILO NA MLADINSKI DAN

ki bo v Št. Vidu v Podjuni v nedeljo svete Trojice — 5. junija 1966.

Spored:

Dopoldne: ob pol 11. uri zbiranje pri pošti, nato sprevod k sv. maši, ki bo ob 11. uri na prostem pri župnišču ob sodelovanju ritmične (jazz) godbe.

Popoldne: ob pol 2. uri mladinska proslava na župnijskem vrtu s pisanim programom: petje, rajanje, igriški nastopi in godba.

Mladinski odbor.

šanjem med drugim bivši minister Ferdinand Graf:

»Ta dežela, ki je doživela toliko gorja in prelila toliko solz tekom dveh generacij, potrebuje medsebojno zaupanje. Nikjer niso sodelovanje in politična razsodnost, preudarnost in gospodarski napredek tako potrebni kot na obmejnem ozemlju.

Skupno življenje obeh narodnosti v deželi se normalizira. Zato je potrebno, da usmerimo vsa naša dejanja v bodočnost.«

Na občnem zboru deželnega vodstva Avstrijske ljudske stranke 21. maja 1966 v Celovcu pa se je priznaval kancler dr. Josef Klaus k politiki, ki naj služi interesom celotnega avstrijskega prebivalstva. Prenehati je treba z razlikovanjem v dobre in manjvredne državljane, saj smo vsi Avstrijci domovini zvesti.

Medtem ko se je minister dr. Schleinzer zavzel na občnem zboru za strpnost v po-

litiki, je zahteval namestnik deželnega glavarja Ing. Thomas Truppe korekturo politike ÖVP do slovenske manjšine na Koroškem. Deželnozborske volitve leta 1965 so pokazale, da bi 4000 do 5000 glasov iz vrst manjšine moglo pripomoči do spremembe glede na razmerje političnih sil v deželi. »Videti moramo torej tudi to stran pri ocenjevanju deželnozborskih volitev, iz česar sledi, da se moramo z našo politiko truditi tudi za zaupanje pripadnikov manjšine,« je dejal namestnik deželnega glavarja Truppe.

Vse kaže, da pridobivajo v deželi vendar vedno bolj na vplivu osebe, ki se zavedajo, da koroškega manjšinskega vprašanja ni mogoče izključiti iz državne in deželne politike. Vidimo pa tudi, da si je znala manjšina v preteklih letih pridobiti v vedno večji meri zaupanje večinskega naroda, s katerim želi odkritega sodelovanja za dobrobit Koroške in Avstrije.

razširile, ker je ta kot prvi tajnik pekinške partijske organizacije že več tednov izpostavljen strogi kritiki partije. Številnim višjim uslužbencem, katerim neposredni predstojnik je Peng Čeng, očitajo, da sodelujejo z različnimi protipartijskimi politikami, ki bi radi dobili kontrolo (nadzorstvo) nad partijo.

Ugibanja o vodji generalnega štaba kitajske vojske Lo Džui Čingu pa izvirajo iz tega, ker ga niso videli v javnosti že od novembra lanskega leta in tudi ni bil več imenovan v tisku.

Indira Gandhi o atomski bombi

Predsednica indijske vlade Indira Gandhi je na neki tiskovni konferenci pretekli teden izjavila, da ni nobene spremembe v indijski jedrski politiki. »Naše stališče glede tega,« je še dodala, »je bilo jasno določeno od vsega začetka. Želimo povečati naše znanje, kar se tiče uporabljanja jedrske energije v miroljubne namene in nismo menjali tega stališča.«

Spominska slovesnost pri Verdunu

Na kraju kjer je bil v letih 1916 in 1917 zlomljen polet nemške vojske, prodirajoče proti Parizu, je bila v nedeljo največja vojna vojaška slovesnost v Franciji. Pri Verdunu, kjer so bili odločilni boji pred petdesetimi leti, se je zbralo okoli 200 tisoč preživelih borcev in drugih prebivalcev, ki so prišli obujat spomine na bitko, ki je rešila Francijo in pomenila prelomnico v prvi svetovni vojni.

Slovesnosti so se končale z govorom pred grobnico. Iz verdunske bitke je de Gaulle povzel tri misli. Prva se nanaša na Francoze same, druga velja narodom Francije in Nemčije, ki iz dogodkov, vezanih na bitko, lahko povzamejo sklep, da so plodovi njihovih bojov konec koncev bili samo trpljenje. Zato de Gaulle priporoča narodom obeh dežel, naj v okviru celotne in združene Evrope hodijo po novih potih. Tretja misel se nanaša na francoske odnose z vsemi narodi sveta. »Francija se je pri Verdunu borila za svobodo sveta in zato ima pravico do zaupanja drugih. Če je to dokazala večkrat, ko se je borila, dokazuje to tudi danes, ko deluje povsod po svetu, ne zato, da bi osvajala in vladala, marveč da bi pripomogla k ravnotežju v svetu, k napredku in miru.«

Peking: vojna z ZDA neizbežna

Kitajski zunanji minister Čen Ji je v nekem intervjuju (razgovoru), ki so ga objavili pretekli teden v Stockholmu, izjavil, da Kitajci ne bodo nikoli pobudniki za razgovore o miru v Vietnamu, če Združene države Amerike ne sprejmejo dveh pogojev: 1. popoln umik vseh ameriških vojaških sil iz Južnega Vietnamu in 2. priznanje Vietkong, to je osvobodilne fronte kot edine predstavnice južnovietnamskega ljudstva.

V intervjuju je še rečeno: »Ruski voditelji so nas po padcu Hruščova že večkrat izdali. Tako je bila tudi na primer znana moskovska pogodba, ki prepoveduje poskuse z jedrskimi bombami v ozračju, vesolju in na zemlji) taka izdaja. Sovjetska zveza nas tudi ni vprašala v primeru krize okoli Kube, ko so oni prinesli rakete tja, kar je bilo močno nevarna zadeva. Sovjetom pač ni verjeti...«

Po besedah zunanjega ministra je rdeča Kitajska pripravljena na morebiten spopad z Združenimi državami Amerike, če bi jo one napadle. Čen Ji je dejal, da komunistična Kitajska ne bo postala članica Organizacije združenih narodov, dokler ne bodo Združene ameriške države v sodelovanju s Sovjetsko zvezo prenehale nadzorovati to svetovno organizacijo.

Politični teden

Po svetu . . .

V BUKAREŠTI ZANIKAJO

V prejšnji številki našega lista smo pisali, da je romunska vlada sporočila vladam drugih držav Varšavskega pakta, da je mnenja, da sovjetska zamisel o evropski varnosti ni več v skladu z resničnostjo in da zaradi tega ni več opravičljivo bivanje sovjetskih čet na zemlji drugih držav članic Varšavskega pakta.

V zvezi s temi poročili, ki so se razširila v Moskvi, je sedaj romunska vlada objavila dementi (preklic), ki pravi: »Vesti iz Moskve, po katerih naj bi Romunija zahtevala določene spremembe v Varšavskem paktu, so brez sleherne podlage. Romunija na svojem ozemlju nima tujih čet, iz česar sledi, da ne čuti potrebe zahtevati, naj bi se umaknile.«

Romunski preklic je torej uradno končal ugibanja o romunski spomenici in o težnjah po preosnovanju Varšavskega pakta. Toda za tem zanikanjem bo pa vendarle ostal dojem, da so preklicane vesti o spomenici izhajale iz občutka, da tudi v vzhodnem bloku in v vojaški organizaciji, kot je Varšavski pakt, razmišlja o vprašanjih, ki jih narekuje današnja razvoja stopnja mednarodnih odnosov v Evropi in ki pretresajo članice Organizacije severnoatlantskega pakta.

Varšavski pakt tvorijo: Albanija, Bolgarija, Madžarska, Vzhodna Nemčija, Poljska, Romunija, Češkoslovaška in Sovjetska zveza. Te države so ga ustanovile leta 1955.

BONN PRIPRAVLJEN ZA POGAJANJA S PARIZOM

Francoska vlada je pred štirinajstimi dnevi izročila Zahodni Nemčiji diplomatsko noto, v kateri je rečeno, da se mora Bonn izjasniti, ali želi, da ostanejo francoske čete še nadalje v Zvezni republiki Nemčiji.

Zahodnonemški politiki so sedaj dali Franciji jasno vedeti, kaj mislijo o nadaljnjem bivanju francoskih čet v Zahodni Nemčiji. Tako je zahodnonemški zunanji minister Schröder v Bochumu izjavil, da francoske čete v Zvezni republiki Nemčiji ne bi več mogle imeti tako daljnosežnih pravic kakor doslej. »Ne moremo dati neintegriranim (ki niso vključeni v celoto) vojaškim enotam enakih pravic kot integriranim (vključeni v celoto) četam v Zahodni Nemčiji. Francoske vojaške sile bi morale prevzeti natančno določene zavezniške obrambne naloge v miru, v primeru pripravljenosti in v vojni.«

Nemški zvezni zunanji minister Schröder se je dotaknil tudi odnosov do vzhodnega bloka. Izjavil je, da želi Zahodna Nemčija razširitev stikov z vzhodnoevropskimi državami in predlagal je, naj bi v teh državah ustanovili nemška turistična središča. Tudi s Sovjetsko zvezo želi Zvezna republika Nemčija izboljšati politične, gospodarske in kulturne stike. Nadalje je zunanji minister Schröder še razpravljal o francoski zamisli glede Evrope, čes da ji ne grozi več nobena nevarnost z vzhodne strani. Mogoče je res, da Sovjetska zveza ponovno, kot je bilo to v primeru Kube, podcenjuje voljo Zapada za odpor. Tudi utegne razdvojenost v Organizaciji severnoatlantskega pakta (NATO) ustrezati takšnim napačnim računom, je na koncu svojih izjavanj dejal nemški zunanji minister.

ZAPLET V ORGANIZACIJI SEVERNOATLANTSKEGA PAKTA

Francija je menila prav resno, ko je napovedala umik francoskih vojaških sil iz Organizacije severnoatlantskega pakta do 1. julija leta 1966. Če bi francoski predsednik general de Gaulle govoril o nekakšnem dolgoročnem terminu, recimo do konca leta 1967, ne bi bilo toliko vznemirjenja. Sedaj pa gre zares.

Prav zategadelj so na dnevnem redu pogovori, obiski, konference, pritiski in domneve. Pred dnevi je odpotoval v Združene države Amerike britanski minister za evropske zadeve in Organizacijo severnoatlantskega pakta Georg Thompson, da bi v pogovoru z ameriškim zunanjim ministrom Deanom Ruskom preresetal vprašanje statusa (pravnega položaja) francoskih čet v Zahodni Nemčiji in problem bodočega sedeža sveta ter poveljstva Organizacije severnoatlantskega pakta.

V tem primeru ne gre samo za preprosto igro, temveč za prestiž obrambne zveze in v skrajnosti celo za vprašanje Nemčije. Osrednja sporna točka so postale francoske vojaške enote v Zvezni republiki Nemčiji, ki so sicer tam nameščene kot zavezniške, v Zahodno Nemčijo pa so v resnici prišle kot zasedbene.

Kaj bo storila Francija, ki mora pretehtati pomen svojih čet v Zahodni Nemčiji? Kot znano (pisali smo že v prejšnji številki in pa sedaj zgoraj) je francoska vlada izročila nedavno Bonnu noto, v kateri naj bi se Zvezna republika izjasnila za ali proti nadaljnjemu bivanju francoskih čet. Dalje tudi vemo, da je na to noto odgovoril že tudi Bonn.

Če bi Francozi zares umaknili svoje čete iz Zahodne Nemčije, bi se odpovedali okupaciji (zasedbi) in tako bi imeli ob mirovni pogodbi z Nemčijo nove težave. Ne smemo pozabiti, da je Sovjetska zveza ostro nastopila proti temu, da bi Francija dobila svoj delež v razdeljeni Nemčiji, in so rešili problem tako, da sta Amerika in Velika Britanija naknadno odstopili del svojega ozemlja francoskim zasedbenim četam.

FRANCOSKI OBISK V VARŠAVI

Francoski zunanji minister Couve de Murville je pred kratkim zaključil svoj štiridnevni uradni obisk na Poljskem. Ob odhodu iz Varšave je imel tiskovno konferenco. V začetku je poudaril, da ni političnih vprašanj med Francijo in Poljsko. Kar se tiče splošnih evropskih vprašanj, ki so ostala nerešena po letu 1945, je izjavil, da je obrazložil poljskim voditeljem francosko stališče, kako bi ta vprašanja rešila. Dejal je, da bi bilo treba najti rešitev, za nemško vprašanje, ki bi bila sprejemljiva za vse in v pogojih varnosti.

Couve de Murville je nato izjavil, da bi bilo treba postopoma ustvariti nove pogoje, v okviru katerih bi mogli ustvariti primerno ozračje za obravnavanje tega problema. Nakazal je potrebo ustvaritve no-

vih odnosov med Zahodom in Vzhodom in je dejal, da je za mirno rešitev evropskih vprašanj potrebno sodelovanje vseh evropskih držav, vzhodnih in zapadnih. Poudaril je, da je to francoska zunanja politika in da upa, da bo pripeljala do sporazuma. V tem duhu je prišel na obisk na Poljsko.

Ko je odgovarjal na razna vprašanja, je francoski zunanji minister izjavil, da francosko zunanjo politiko na splošno dobro razumejo in ugodno sprejemajo, ker je v skladu s potrebo, da se odpravi umetno stanje, ki traja v Evropi že dvajset let.

Glede Vietnama je poudaril stališče svoje vlade, da je potrebna politična rešitev in ne vojaška. V zvezi z bližnjim obiskom generala de Gaulla v Sovjetski zvezi pa je dejal, da spada obisk v okvir francoske zunanje politike zblíževanja z državami Vzhodne Evrope. Zlasti gre za uvedbo kolikor mogoče dobrih odnosov s Sovjetsko zvezo na vseh področjih.

Med svojim štiridnevni obiskom na Poljskem se je francoski zunanji minister sestel tudi z vodjo komunistične partije Gomulko, o čemer pa niso izdali nobenega poročila. Zraven tega se je Couve de Murville pogovarjal tudi s poljskim zunanjim ministrom Rapackim, sprejela pa sta ga tudi predsednik vlade in predsednik republike.

Kar se tiče odnosov med Poljsko in Francijo, je Couve de Murville poudaril, da ni večjih političnih problemov med obema državama. So pa obojestranske težave v gospodarskih odnosih, ki jih bo treba urediti v nadaljnjih stikih.

Francoski zunanji minister Couve de Murville je podpisal v Varšavi dva sporazuma: kulturnega in sporazum o znanstvenem in tehničnem sodelovanju.

Takoj po tiskovni konferenci je Couve de Murville odpotoval v Krakov, kjer je odprl francosko čistišnico. S tem se je končal tudi njegov štiridnevni obisk na Poljskem.

Naknadno se je razvedelo, da sta se Couve de Murville in Gomulka pogovarjala tudi o morebitnem obisku generala de Gaulla na Poljskem in to še letos.

. . . in pri nas v Avstriji

PRVO POIMENSKO GLASOVANJE V PARLAMENTU

V središču parlamentarne debate v torek minulega tedna je bil davčni zakon o mineralnih oljih, ki ureja s 1. junijem zvišanje cen bencinu, kakor tudi diselskemu in gorilnemu olju za 20 grošev pri litru. Pri prvem glasovanju vladnega zakonskega osnutka je Avstrijska ljudska stranka uveljavila svoj načrt. 82 poslancev je glasovalo »za« 75 pa »proti« vladnemu predlogu. S pomočjo večjih dohodkov hoče vlada pospešiti gradnjo cest.

Prvič po letu 1945 je prišlo med vlado in opozicijo pri tem glasovanju do zanimivega postopka. Na zahtevo socialistične (SPÖ) in svobodnjaške (FPÖ) stranke so izvedli glasovanje poimensko. V ta namen je prejel vsak poslanec glasovnico s svojim imenom in z označko »ja« odnosno »ne«.

Pred zamotanim glasovanjem so v štirurni debati (razpravi) pojasnjevali govorniki vseh treh strank svoja stališča, to je »za« ali »proti« zvišanju cen mineralnim oljem.

Predlog poslancev svobodnjaške stranke, katerega so podprli socialisti, ni mogel prodreti, ker ni imel večine.

Lastniki prometnih vozil morajo pomnožitev gradnje cest sami plačati, ker je finančni minister letos prispeval le 4 milijone šilingov več kot leta 1965, je trdil socialistični govornik Weighart.

Za Avstrijsko ljudsko stranko je odgovoril parlamentarni poslanec Helbich in navedel hitro naraščanje motorizacije, ter označil kritizirano število bencinskih črpalk kot zmerno v mednarodnem merilu in dejal, da je v Avstriji bencin še zmerom cenejši kot v zapadnem svetu.

TUDI KOMPETENČNI ZAKON RAZDVOJIL PARLAMENT

Do sedaj najvažnejša seja nove zakonodajne dobe parlamenta je bila brezdvomno v sredo, 25. maja, pri debati (razpravi) o kompetenčnem zakonu (pristojnostnem). Socialistična stranka je poslala v boj najvplivnejše svoje močopolitike, kot na primer dr. Pittermanna, dr. Kreiskega in Czetela, ki so ostro kritizirali ta zakonski osnutek, ki med drugim predvideva tudi usta-

novitev ministrstva za gradnjo in tehniko. Pri debati je prišlo do več minut trajajočih govornih (medklicnih) dvobojev med poslanci strank. Končno je bil zakon, ki so ga v več poglavjih predložili h glasovanju, z večino sprejet. Več odstavkov, kot na primer odstranitev proporca (sorazmerja) po državljenu in ustanovitve ministrstva za gradnjo in tehniko, je potrdila celo Svobodnjaška stranka (FPÖ).

Poslanec Avstrijske ljudske stranke Gruber je pojasnil in branil sprejeti zakon, pri katerem so upoštevali samo stvarna stališča. Opazka, da je treba tudi zveznemu kanclerju dodeliti enega državnega tajnika, je povzročila pri poslancih Socialistične stranke dolgo trajajoče proteste (ugovore).

Gruber je naglasil, da gre pri sprejetem zakonskem osnutku le za izid ponesrečenih vladnih pogajanj, pri katerih so Socialisti širokogrudno soglašali; nerazumljivo je samo, zakaj je Socialistična stranka sedaj nastopila proti. Predvsem gre Avstrijski ljudski stranki za pristojnost, ki naj bi pomenila prvi korak k daljnosežni pravni ureditvi.

Kot protigovornik je izjavil parlamentarni poslanec dr. Bruno Kreisky (Avstrijska socialistična stranka), da bi potrebovali mnogo državnih tajnikov, če bi hoteli ustrezno »superproporcijo (nadsorazmerje) dežel in zvez« v vladi. Govornik je ostro kritiziral način obravnavanja socialističnih predlogov v odboru. Morali bi pri posvetovanju dodatnih predlogov ustanoviti pododbor, vendar ni prišlo pri tem do nobenih resnih poskusov.

Kreisky je potem predložil kot iniciativni predlog svoja naziranja o kompetenčnih spremembah zunanjega ministrstva in se je zavzel za pomoč v težave zašlim Avstrijem v tujini.

»Kar je ostalo, je torzo« (kip brez udov), je trdil načelnik kluba Svobodnjaške stranke van Tongel k določbam kompetenčnega zakona o zunanjem ministrstvu. Nepojmljivo je, da je vlada Avstrijske ljudske stranke izvedla amputacijo (odstranitev) pri zunanjem ministrstvu. Njegov predlog, ki vsebuje odstavek vladne izjave in ki predvideva podežljenje stanovnjanskega fonda (sklada), sta obe veliki stranki odklonili. V krajši izjavi je snubil potem načelnik

SLOVENC

doma in po svetu

Slovenci v Clevelandu v ZDA

V clevelandski škofiji v Združenih državah Amerike je stopil v veljavo odlok zadnjega, to je 2. vatikanskega koncila o uporabljanju narodnih ali materinih jezikov pri službi božji na prvo adventno nedeljo, dne 29. novembra 1965. Od tedaj so imeli Slovenci v cerkvi sv. Vida v Clevelandu tri slovenske sv. maše. Šele pred kratkim so pa slovenski verniki v clevelandski škofiji glede uporabe slovensčine pri maši popolnoma izenačeni z verniki slovenskih škofij v domovini. V ta namen je šentviški župnik msgr. Alojzij Baznik dal natisniti na poseben list slovenske mašne molitve.

Koroški oktet na Češkoslovaškem

Od 22. do 29. maja je gostoval na Češkoslovaškem znani Koroški oktet z Raven. Povabila ga je češka avtomobilska tovarna »Škoda« iz Pilzna. Na programu je imel pevske ansamble slovenske narodne in umetne pesmi ter pesmi drugih jugoslovanskih narodov.

Slovenci v Franciji

V Bruay-en Artois je umrl požrtvovalni organist Jože Potisk. Močno je ljubil slovensko pesem ter storil vse za njeno razširitev. Aktivno je sodeloval tudi pri poljskih skavtih in vodil njihov orkester »Iskra«, pri katerem so izdali okoli dvanajst plošč poljskih in slovenskih melodij. Bruay-en-Artois je rudniški kraj in je bil tam nastavljen kot učitelj mladih rudarskih kadrov (izučeni delavci).

Področje Merlebacha

Slovenci s področja Merlebacha v Franciji bodo v avgustu imeli šestdnevno romanje v Lurd z romarskim vlakom škofije Metz. Na binkoštni ponedeljek, 30. maja pa so poromali k Mariji z Brezije v Habsterdick.

Jubilej pevskega zbora »Tone Tomšič«

Akademski pevski zbor »Tone Tomšič« iz Ljubljane slavi letos dvajsetletnico obstoja. V okviru praznovanja je imel ta slavni slovenski ansambel dva močno uspeša koncerta v Ljubljani. Gostovali so pa tudi v Mariboru in Celju. Vsi koncerti so odlično uspeli.

Smrt rojaka v Belgiji

Dne 2. maja je v La Dacherie v Belgiji umrl slovenski rojak Jože Kotnik, doma od Sv. Florijana pri Šoštanju na Štajerskem, vneti bravec našega lista. Že več let je užival pokojnino, ki jo je prejemal za svoje vneto in naporno delo v raznih belgijskih rudnikih. Za njim žalujejo njegovi otroci in soproga ter mnogo znancev.

Naš rod v Porurju v Nemčiji

V Porurju je naseljenih tudi veliko slovenskih rojakov in rojakin. Zvedeli smo, da pripravljajo sedaj dokumentarni film o življenju Slovencev v Porurju. Čestitamo jim k taki živahni dejavnosti.

Nagrajeni slovenski umetniki na zagrebški likovni razstavi

Na IV. zagrebškem bienalu jugoslovanske grafike sodelujejo s svojimi deli številni slovenski grafiki. Na tej pomembni likovni prireditvi, ki bo trajala do konca junija, je žirija podelila pet nagrad slovenskim umetnikom: Riko Debenjak je dobil nagrado Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti, Janez Bernik nagrado republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Slovenije, Dževad Hozo nagrado galerije Matice Srbske iz Novega Sada, Vladimir Makuc nagrado založbe Zora iz Zagreba in Bogdan Meško nagrado kabineta grafike Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti.

Študentovsko aktualno gledališče v Italiji

Člani študentovskega aktualnega gledališča iz Ljubljane so nastopili na festivalu »Olimpiada d'arte e cultura«, v Abano Terme pri Padovi. Ljubljanski študentje so na festivalu, mednarodnega pomena, uprizorili dve predstavi: komedijo M. Schigala »Tiger« v režiji Dušana Jovnoviča in dramo E. Albeeja »Zgodba iz živalskega vrta« v režiji Zarka Petana. Slednjo predstavo je študentovsko aktualno gledališče prevzelo iz repertoarja nekdanjega Eksperimentalnega gledališča, v Ljubljani pa je bila uprizorjena že pred leti.

kluba Socialistične stranke dr. Bruno Pitterman za podporo svojega predloga, ki predvideva povrnitev razlastitvenih kompetenc pri asanaciji (zboljšanju razmerja) dežel. »Končajmo vojno o federalizmu« (gibanje po zvezni ureditvi države), je dejal Pittermann, in »pomagajmo že vendar zveznim deželam dejansko in ne samo z besedami!« Pittermannov predlog je bil odklonjen po Avstrijski ljudski stranki.

K JUBILEJU SLOVENSKEGA GENIJA:

Cankarjevi prostovoljci

Malo znana nadrobnost iz biografije (življenjepisa) velikega Cankarja

Šele devetdeset let je minilo 10. maja od dne, ko se je rodil na klanecu siromakov Ivan Cankar, mož, ki je že šest desetletij pojem v slovenski narodni in kulturni zgodovini.

Malokdo v Sloveniji je leta 1912 tako budno spremljal dogodke na Balkanu kot Ivan Cankar. Neverjetno zavzeto je spremljal vsak dogodek in ga, razumljivo, v svoji družbi tudi komentiral (tolmačil). Bil je zmerom na strani Srbov in Črnogorcev.

Zgodovinsko dejstvo je, da je Cankar leta 1912 navdušeno pričakal zmago srbske vojske. Še več, Cankar je vplival na svojo najbližjo okolico, kajti kako naj sicer pojasnimo dejstvo, da so se v srbski vojski znašli kar trije Cankarji kot prostovoljci! Ta detajl (nadrobnost) je malo znan.

Ponosni književnik Cankar se mu je zazdel mnogo bližji kot kadar koli poprej.

Zgodovinsko dejstvo je, da so se trije Cankarji udeležili Balkanskih vojn. To so bili hrabri fantje: Živan Cankar in dva njegova polbrata. Gotovo je, da je na njihovo odločitev, da se bore kot prostovoljci v srbski vojski, vplival njihov stric Ivan Cankar.

Velike srbske zmage v Balkanskih vojnah so globoko odjeknile v srcu velikega slovenskega književnika. Tako je na primer v svojem predavanju »Slovenci in Jugoslovani«, ki ga je imel 12. aprila 1913 v ljubljanskem Mestnem domu pred 250 poslušalci, govoril, da se Slovenci iz vsega srca vselej sijajnih uspehov svojih južnih bratov in da mu je všeč to, da se Srbi niso borili le na svojih bojiščih, temveč so pomagali tudi svojim zaveznikom v borbi s Turki. V istem predavanju, ki so ga poslušalci burno pozdravili, je Ivan Cankar rekel, da Slovenci niso samo Slovenci, temveč tudi del velike jugoslovanske skupnosti.

Kakšno usodo so doživeli Cankarjevi pro-

stovoljci v srbskih vojnah, nam ni znano. Na vsak način bi bilo to zanimivo zvedeti, saj je Ivan Cankar že davno postal jugoslovanska literarna veličina. Morda so nove borbe dale zopet možnost hrabrim prostovoljcem da se tudi s puško bore za svoje ideale, katere jim je stric vcepil v zavest. Morda so tudi nesrečno končali v veliki drami prve svetovne vojne. Domnev je mnogo. Potrebno bi bilo zvedeti popolno resnico.

Kar zadeva Ivana Cankarja, je v začetku prve svetovne vojne zopet budno spremljal dogodke in zopet na svoj način v njih sodeloval. V razgovorih in komentarjih se je plamteče srce slovenskega književnika zopet veselilo zmag na Ceru in v drugih bitkah prve svetovne vojne. Razumljivo, da je policija budno spremljala vsak korak in vsako besedo Ivana Cankarja; ni imel priložnosti, da bi še dolgo komentiral (razpravljaj) burne dogodke. Prav kmalu se je znašel za rešetkami, »ker je lepo govoril o Srbih«. Oblasti so ga prijele, da bi se otrele in osvobodile njegovega ostrega jezika in peresa. Proglasile so ga za »velezdajalca«. Njegovo zdravje se je v zaporu še bolj poslabšalo in veliki slovenski in jugoslovanski književnik Ivan Cankar je umrl takoj po zaključku prve svetovne vojne, 11. decembra 1918. leta.

prebudil z besedami: »Napočil je čas, vaše veličanstvo.« Ko se je kralj prebudil, so skozi štiri vrata vstopili v spalnico vsi, ki so do tega imeli pravico. Najodličnejši med njimi so oblačili kralja kot kakšno dete, ta mu je slekel nočno srajco, drugi mu je oblačil nogavice, tretji hlače, četrty srajco itd. Vsako od teh del so smatrali za veliko čast. Ko je bil oblečen, si je kralj dal postaviti na glavo lasuljo, ki si jo je za ta dan izbral, in si poskropil obraz s kolonjsko vodo.

Toda Versailles še ni izrekel svoje poslednje besede. Leta 1871 je Francija izgubila vojno proti Prusiji. Da bi francoski poraz čimbolj poudarili, so Nemci odločili, da bodo prav v Versaillesu proglasili ustanovitev nemškega cesarstva, in tako se je pruski kralj Viljem IV. v versajskem gradu kronal za nemškega cesarja Viljema I. Francozi tega Nemcem niso nikoli odpustili, zato so jim vrnili milo za drago, ko so leta 1919 predstavniki poražene Nemčije morali prav v tej palači podpisati mirovno pogodbo, ki je prišla v zgodovino pod imenom versajska pogodba.

LIKOVNA UMETNOST:

Holleggha v „Galeriji 61“

Aktivna »Galerija 61« v Celovcu je zopet odprla vrata ljubiteljem likovne umetnosti. Od srede preteklega tedna razstavlja v njej slikar Wolfgang Holleggha, po rodu Celovčan, a živi danes samотно v Rechbergu na Štajerskem.

Razstavlja 24 del: olja, akvarele, grafike risbe in radiranke-jedkanice. Umetnik si je ustvaril svoj lasten stil oblikovanja, pri katerem posveča vso pozornost majhnim stvarim. Z lahkoto se mu posreči naslikati to, kar si želi njegova umetniška duša prinesiti na papir ali platno.

Wolfgang Holleggha je nagradjenec mednarodne Guggenheimove ustanove. Pred kratkim je prejel za eno svojih risb prvo nagrado na grafičnem tekmovanju v tirolski Deželni galeriji v Innsbrucku. Svoja dela je razstavljal tudi v Londonu, Amsterdamu, New Yorku, Parizu, Kölnu in Berlinu. Njegovo veliko olje »Podoba z raztresenimi predmeti« je bila razstavljena v galeriji »Documenta« v Kasslu.

Razstava bo odprta do 17. junija. Ogledate si jo lahko od ponedeljka do petka od 16. do 19. ure.

Spomladanska razstava v Umetniškem domu

Od ponedeljka minulega tedna je v Domu umetnikov v Celovcu odprta spomladanska razstava Društva umetnikov za Koroško.

Razstavlja 34 likovnih umetnikov s skupno 141 deli. S svojimi kolektivnimi razstavami so zastopani: Ilse Mayr, Franz Kaplenig in Adolf Holzer; vsak od teh v svojem prostoru. Naj omenimo še nekaj umetnikov; naš rojak Franz Kallister, ki s svojo umetnino »Gozd sedmih gričev« napravlja na gledalca močan vtis; Hans Staudacher, Günther Kraus, Adolf Frühauf, Franz Petschounik, Paul Frank in drugi.

Dela razstavlajočih umetnikov je izbrala žirija (razsodišče) osmih članov izvedencev Društva umetnikov.

Kakor je povedal predsednik dr. Brandl, se bo Društvo koroških likovnih umetnikov udeležilo razstave na Evropskih tednih v Passau. Dalje imajo tudi v načrtu izmenjavo s salzburškim Društvom umetnikov.

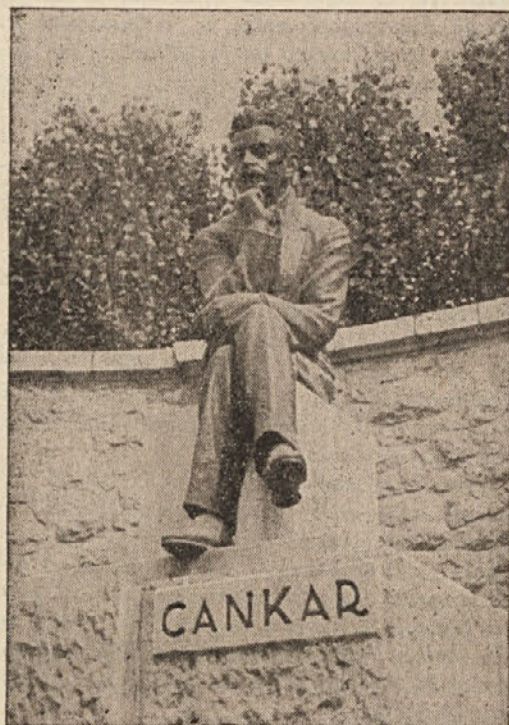
Razstava, ki jo lahko obiščete dnevno od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure, je odprta do 10. junija.

„Lov na lisice“ v Mestnem gledališču

Kot predzadnja predstava celovške gledališke sezone je prišla na odsko deske zanimiva razburljiva kriminalna drama znamenitejšega pisateljice kriminalnih del na svetu Agathe Christie »Fuchsjagd« (Lov na lisice).

Kraj prizorišča je star angleški grad, ki ga je lastnica spremenila v tujsko-prometni penzion (gostišče s popolno oskrbo). Osem ljudi je zaradi neprestanega sneženja odrezano od ostalega sveta. Med njimi se nahaja tudi morilec. Vsak od njih sumi drugega. Pride celo tako daleč, da si med seboj več ne zaupajo. Kdo je storilec? To vprašanje tare vsakega posameznika.

Sceno je pripravil Günther Kigus, kostume so izdelali v delavnici Anny Arnoldove, režija pa je v rokah Friedricha Wagnerja.

Spomenik Ivana Cankarja na Vrhniku

Beležkam starega beograjskega profesorja Uroša Džoniča se imamo Slovenci zahvaliti za dragocene podatke o udeležbi Cankarjevih v Balkanskih vojnah. V septembru leta 1913 se je beograjski profesor Džonič zadrževal v Ljubljani. Predvsem ga je zanimal veliki slovenski pisatelj Ivan Cankar. V času profesorjevega obiska v Ljubljani se je med Cankarjem in Džoničem razvilo trdno prijateljstvo. Seveda sta mnogo razpravljala, posebno o vprašanjih (problemih) osvoboditve Južnih Slovanov in nadaljnjih borbah.

Toda tem prijateljskim pogovorom je bil čas na kratko odmerjen. Ob koncu septembra leta 1913 se je moral beograjski profesor Uroš Džonič posloviti od Cankarja. Velikega slovenskega literata (književnika) je to močno prizadelo. Rad bi videl to kmečko Srbijo in srbske vojske, ki so potolkli turško cesarstvo.

»Pozdravite vse v Srbiji! Trije Cankarji so se borili tam. Živan Cankar je bil ranjen pred Kumanovom, to je moj nečak.«

Beograjski profesor je bil presenečen. Resnično, zelo prijetno je bil presenečen.

Nekaj iz tržaške „Mladike“

Vsak mesec izide v Trstu lepa revija »Mladika«, ki jo žal naši mladi premalo zasledujejo. Naj predstavim bralcem »Našega tednika« njeno zadnjo, to je četrto številko!

Uvodni članek se začneja z besedami »Premalo cenimo življenje!« Govori pa o tem, kako mladi divjajo sem in tja z motorji in avtomobili. Zaključuje: Pomagajmo mladim pri življenjskih načrtih! Naučimo jih delati in kmalu naj spoznajo svoj življenjski poklic! Naj ne zapravljajo časa s postopanjem in vožarjenjem. Mladost je čas dela in le za oddih naj bo delo poplačano z izleti. Vsakdo mora vedeti, zakaj živi... Bogdan Berdon razpravlja o boju slovenskih Tržičanov ob razlaščenju zemlje. Slovenskega delavca Mahničarja so hoteli izgnati iz lastne hiše, pa se ni dal. Vztrajal je in drugi rojaki so potegnili z njim in zmagali... Jeza Franc objavljala novelo, ki mu jo je tržaški radio nagradil. Lev Detela predstavlja nekaj svojih pesmi. Prof. Janez Vodopivec, ki dela v papeškem tajništvu za zedinjenje, popisuje obisk anglikanskega nadškofa Ramsaya pri papežu. V okviru »Duhovnih problemov slo-

venstva« prof. Karel Truhlar iz Rima skuša v luči koncilskih navodil »iskati in poudarjati dobro, kjer koli je,« pri današnjih literatih v Sloveniji podčrtati nekatere svetle strani in lepe ter pravilne misli. Na delu v Sloveniji so namreč mnoge negativne, destruktivne sile, ki jih budno in realistično oko ne sme zgubljati z vidika, a povsod sta tudi konstruktivnost in globina.

Iz vabila Mohorjeve družbe vidimo, da so se Tržičani in Goričani že vrgli na delo, da pridobe svoji Mohorjevi družbi čim več članov. Že sedaj pobirajo udnino po vaseh. V zaglavju »Pisma nam in vam« zapazim opazko o Kulturnem domu, ki nas opozori na važno stvar. Levičarji, ki so v Trstu precej marksistični, so pustili svojo dijaško organizacijo popolnoma razkrojiti od Italijanske komunistične partije. Žalostno je to za narod. Opozorjajmo mladino pred nevarno družino, pred družino, ki jo zapeljuje proč od vere in od narodne zavednosti. Podpirajmo jo, da bo sodelovala v slovenskih in katoliških zvezah.

-t.

VERSAILLES

Čudovita palača s parkom Lenôtre

Danes je Versailles (izg. versaj) spremljen v muzej in je za Eifflovim stolpom največja francoska privlačnost. Lani je stopalo skozi njegove dvorane preko 700 tisoč obiskovalcev, nekajkrat večje število ljudi pa se je sprehajalo po njegovih izredno lepih vrtovih.

Kot mnoga druga slavna in veličastna poslopja so tudi Versailles zgradili na zelo neprimernem prostoru. Nikjer v bližini ni reke, pa tudi njegova okolica ni lepa. Francoski kralj Ludvik XIII. je na tem kraju imel majhno lovsko kočjo — majhno celo za kraljevske pojme — v kateri je spal s svojim spremstvom, kadar je hodil na lov. Versajsko palačo je zgradil njegov sin Ludvik XIV., (1636 do 1715) eden izmed najrazsopnejših vladarjev, ki so kdaj sedeli na francoskem prestolu.

Z gradnjo te znamenite stavbe je pričel kraljevi prvi arhitekt Le Vau (izg. lõ vo), ki pa je kmalu padel v nemilost, tako da je Versailles v glavnem stvaritev arhitekta Julesa Hardouina (izg. žula arduena), odličnega strokovnjaka, ki je kdove kakaj spreminil svoj priimek v Mansart. In tako pariški-bohemijski slikarji ne prezebajo v »hardouinih«, ampak v mansardah (tako imenujemo še danes podstrešje, podstrešno sobo).

Pod vodstvom tega slavnega arhitekta so delavci zgradili Versailles, največjo kraljevsko palačo, ki jo je svet kdaj videl. Nikogar — in najmanj kralja Ludvika XIV. — ni zanimalo, koliko denarja bo stala, tako da je končni rezultat nezasiščenega trošenja državnega denarja naravnost bajesloven.

Čeravno Versailles ni bil morda nikoli najprimernejši kraj za prebivanje, je kljub vsemu eden izmed najbolj veličastnih gradov, ki so jih zgradili v zadnjih petsto letih.

Z arhitektonskega stališča ima še veliko prednost: kralju Ludviku XIV. se je mudilo, da bi se čimprej naselil v tem gradu-palači, zato so jo zgradili v kratkem času, tako rekoč na mah in ne v odsekih. Prav zagledel predstavlja v vsakem, tudi v najmanjšem detajlu (podrobnosti) zaokroženo arhitektonsko celoto.

Medtem, ko so gradili njegovo palačo, je Ludvik XIV. vodil nekaj velikih in vrsto manjših vojn. Čeprav je njegovim vojaškim poveljnikom in generalom včasih primanjkovalo tako imenovanega »topovskega mesa«, delovne sile za gradnjo palače ni nikoli zmanjkalo. Pri gradnji je nenehno delalo nekaj tisoč prisilno najetih vojakov skupno s 30 tisoč civilnimi delavci in okoli osem tisoč konj in oslov.

Leta 1680 so dokončali ogromno dvorišče palače, v istem času je stotine vrtnarjev ustvarjalo prekrasne versajske vrtove-park Lenôtre. Slovita dvorana ogledal, pod obojki katere so se odigrali mnogi veliki zgodovinski dogodki, je bila zgrajena štiri leta kasneje; dolga je okoli 80 metrov, visoka nad deset metrov, torej s takimi dimenzijami (razsežnostmi), da bi v njej lahko stala velika trinadstropna hiša. Ko se je leta 1700 kralj naposled vselil v svoje apartmaje (stanovanje z več sobami), je bil dograjen ves Versailles. Ko je 22. septembra 1792 izbruhnila francoska revolucija, je revolucionarna vlada objavila Ludvika XIV. računske knjige, iz katerih je bilo razvidno, da je gradnja Versaillesa veljala okoli 1 milijardo in 500 milijonov šilingov.

Vsa ta ogromna palača — z nekaj sto prostori — pa ni imela niti enega stranišča, niti ene kopalnice. Kralju Ludviku XIV. kopalnica preprosto ni bila potrebna, ker je zgodovinsko dokazano, da se ni nikoli kopal. Namesto tega si je zelo površno umil svoje kraljevsko obličje z malo dišeče vodice. Angleški veleposlanik, ki je pogosto prisostvoval njegovemu jutranjemu vstajanju, je nekoč pisal v svojem poročilu angleškemu kralju, da njegovo veličastvo francoski kralj močno zaudarja in je zelo težko vzdržati v njegovi bližini.

Nekateri pariški izdelovalci porcelana so zelo obogateli pri gradnji Versaillesa, ker so morali palačo oskrbovati z več sto umetniško izdelanimi nočnimi posodami (vase de nuit), ki so bile bogato okrašene s kraljevimi inicialkami (veliki začetni črki imena in priimka), včasih tudi z duhovitimi napisi v zvezi z njihovim namenom, delikatno izrezanimi ročkami in podobnim.

Za Ludvika XIV. ne moremo trditi, da bi bil sramežljiv kralj. Bil je nenehno pred očmi javnosti, od jutra do večera. Njegovi sostanovanci so ga lahko opazovali, ko je jedel, se oblačil in slačil, ker je vse to vselej počel pred njimi. Njegovo vstajanje iz postelje je bil osrednji dogodek dneva. Nekaj minut pred osmo uro, ko je kralj vstajal so se v njegovi predsobi zbrali vsi principi kraljevske krvi, velikaši, oficirji in tudi kak veleposlanik. Točno ob osmih je v kraljevo spalnico stopil njegov osebni sluga in ga

O B J A V A

Državne gimnazije za Slovence

Sprejemni izpiti za 1. razred bodo 9. julija 1966, ob 8. uri. Učence prijavite ali ustno v šolski pisarni ali pa pismeno na naslov: Direktion des Bundesgymnasiums für Slowenen in Klagenfurt, Lerchenfeldstraße 22, do 1. julija 1966.

Za prijavo so potrebni dokumenti: rojstni list, dokaz avstrijskega državljanstva in na dan izpita zadnje spričevalo, katero bodo učenci dobili na dosedanjí šoli 8. julija 1966. Popis učenca pošlje šola direktno na gimnazijo. Pri izpitu bodo učenci vprašani v slovenščini, nemščini in računstvu in sicer iz snovi, katera je predpisana za četrto šolsko stopnjo.

Glede sprejema v višji razred pa je potreben razgovor z ravnateljem.

Ravnateljstvo

KAPLA OB DRAVI — PODSINJA VES (Poroki)

Ko mesec majnik vzel slovo,
on vprašal njo je prav ljubo,
če tebi je za mene mar,
popeljem te zdaj pred oltar.

Dolgo smo že opazovali, da hodi Andrej Kunčič iz Kaple ob Dravi v podgorsko vasio Podsino ves Klemenjakovo Mici snubit. Nekateri so bili mnenja, da je Andreju samo za špas, zelo smo se pa začudili, ko so ju dne 15. majnika vrgli kapelski in šentjanski župnik raz prižnici.

Dne 22. majnika sta pred oltarjem šentjanske cerkve stopila na pot zakonskega življenja. Poročil ju je ženinov stric, preč. g. Kaselj iz Hodiš, ob asistenci (pomoci) kapelskega in šentjanskega gospoda. Andrej je tih in priden fant, najemnik farovske kmetije v Kapli in zelo rabi Mici pri težkem kmečkem delu; Mici pa Andreja še bolj, ker sta s teto bolj sami na lepi Klemenjakovi kmetiji. Tudi Mici je pridno in pošteno dekle in kakor je njej dopuščal čas je z veseljem pomagala farni mladini na kulturnem področju. Z veseljem so se odločili njej šentjanski cerkveni pevci pri poroki kakor tudi pri veseli svatbi, ki je bila pri Tišlerju z lepo domačo pesmijo, ob zvokih pliberških godcev, pa so si vsi navzoči z veseljem brusili pete. Tudi ženin in nevesta sta bila dobro razpoložena ob prvih urah zakonske vezi.

Obljuba dana v zavesti,
naj Bog da Vama zakon srečen.
Da mlada zdrava bi oba,
prav fletno skupaj havžvala.

*

Mihi, sin Tišlerjeve gostilne v Št. Janžu, ima že nekaj let v Frankfurtu ob Meni veliko trgovino. Ker potrebuje čimveč delovnih moči, si išče v prvi vrsti domača dekleta. Kot prva je šla k njemu Šlemcova Nani iz Št. Janža, prvega majnika pa je šla tja tudi Greti Moschitz. Obe sta bile najboljše igralke farne mladine in ju zelo pogrešamo. Tudi Urši Mack iz Kaple ob Dravi je v njuni bližini, tako so v prostem času vesele domače prijateljice in si lahko obujajo spomine na dom.

Mislím nate, ko te veter boža;
mili moj domači kraj.
Pesem tvoja kot dišča roža —
v naročje tvoje pridem spet nazaj.

Še ena poroka

Dne 29. majnika, na binkoštno nedeljo smo pa imeli pri nas še eno poroko. V zakonski stan je stopila E mi Z u p a n c iz Podsine vesi. Ženina si je izbrala kar v soseščini, in sicer Francija Grabušnik. Veseli del poroke se je vršil pri Činkovcu. Tudi na tej poroki je vladalo veselje do ranih jutranjih ur.

Emi in Franciju čestitamo.

S SEVERNE KOROŠKE

V Oberdrauburgu je odšla v večnost Jerica Nussbaumer, naša slovenska rojakinja, v starosti 55 let. Od raznih sorodnikov žaluje za njo tudi njena sestra, vdova Zgajner, v Creutzwald u v Franciji, blizu nemške meje. Ta sestra je vneta pevka pri tamkajšnjem slovenskem cerkvenem pevskem zboru. Želimo ji iskreno sožalje.

Pri nas na Koroškem

Ob robu akademije

(Odprto pismo uredniku Slovenskega vestnika)

G. urednik!

V poročilu Slovenskega vestnika o akademiji slovenske gimnazije 22. 5. t. l. je bilo na moj račun napisanih nekaj nestvarnih (in neslanih) pripomb. Vsak novec ima dve strani: moža in številko smo včasih rekli. Če je Sl. V. pokazal recimo na moža, naj jaz pokažem na številko.

G. spisovatelj ugotavlja, da »ni potrebno, da (šolska prireditelj) zapade v tak primitivizem, kot je bila n. pr. ena izmed pesmi dekliskega zbora, ki bi jo lahko prisodili otroškemu vrtcu, nikakor pa dekletom iz srednjih razredov gimnazije. Krivda gotovo ne pade na dekleta-pevke, kakor tudi ni odgovorna mladina, če se je nekaterim ljudem (moja pripomba: zelo verjetno sem tu mišljen jaz, ker sem pesem jaz dal na spored in jo z dekleti naštudiral) očitno zabrisal smisel razlikovanja med šmarniško pobožnostjo in kulturnim nastopom srednješolcev.«

Glede izredno stvarnega tona se je g. spisovatelj duhovito zavaroval, ko zagotavlja, da hoče povedati le kritično besedo — ne kritiko, ki bi jo eden ali drugi (n. pr. jaz) lahko smatral za osebni napad, marveč samo povzetek številnih pripomb, ki jih je bilo slišati po nedeljski akademiji. To drži: po akademiji so se ljudje dolgo še zadržali na cesti, verjetno so tudi govorili o akademiji. Vzamem na znanje, da je g. spisovatelj povzel številne (?), sicer res samo negativne pripombe in da jih je povzel v močno stvarnem, skoro pocestnem tonu. A kaj hočemo: »Le style c'est l'homme,« ali po naše: kakršen je človek, tako piše.

Glede inkriminirane pesmi ugotavljam: Nobena od pesmi, ki jih je pel dekliski zbor, ni cerkvena pesem. Kdor bi to trdil, ne ve, kaj je cerkvena pesem. Tisti dve pesmi torej ne spadata v šmarniško pobožnost.

Dalje ne vem, kateri teh dveh pesmi velja očitek primitivizma. Besedilo obeh pesmi je napisal Karel Širok, glasbo pa Stanko Premrl. Besedilo je izšlo v zbirki »Karel Širok — Kapelica (Akademska založba v Ljubljani, 1935), prej pa verjetno že v kakšni reviji. Naj opomnim, da je bil Karel Širok tajnik na jugoslovanskem konzulatu v Celovcu do 1. 1941, ko so ga nacisti zaprli in potem ubili. Stanko Premrl pa velja za enega največjih slovenskih skladateljev ne le na področju cerkvene, marveč tudi svetne glasbe. Umrl je lansko leto. S tema dvema pesmicama smo hoteli počastiti njegov spomin. Neka gospa, ki je študirala v Ljubljani, mi je po akademiji povedala, da so jo

dekleta tudi tam pele, pa ne v otroškem vrtcu, marveč na učiteljski pod znanim glasbenim pedagogom prof. Rančigajem. Meni je v zadoščenje, da imam o pesmih, ki jih je zapel naš dekliski zbor, isto mnenje kot Rančigaj. Gotovo: kdor katerokoli od teh pesmi karakterizira s primitivizmom, pokaže svojo primitivnost v presojanju glasbenih umetnin.

Zato mislim, da mene ne zadene nobena krivda, ker sem pesmi dal na spored, pač pa očitek nevednosti g. spisovatelja pri Sl. V., ki je zgubil smisel za razlikovanje med šmarniško pobožnostjo in kulturnim nastopom srednješolcev, ker ne ve, kaj je šmarniška pobožnost in ne kaj glasbena umetnina. Že več kot pred sto leti je Prešeren zapisal: Le čevlje sodi naj kopitar!

V pesmici »Es geht eine helle Flöte« je Sl. V. našel posebno mastno kost. Dvakrat jo je pošteno ogloidal, prvič v poročilu in še posebej v glosi. Priznati moram izredno razgledanost g. spisovatelja v glosi. Toda toliko znanja in pisanja o nacističnih pisunih, pa tako malo vedeti o lastnih velikih možeh ali pa njih umetniška dela s primitivizmom odpraviti, na, to je ali velika nevednost ali pa prevzetna domišljavost. Zdi se mi pa, da je g. spisovatelj med petjem te pesmice le preveč jezo kuhal na grdo preteklost pesnika in skladatelja, pri tem pa premalo prisluhnil besedilu in melodiji, ki sta, kot glosator dobro pove, res nedolžni. Verjetno je prav iz tega razloga pesmica zašla ne le v povojno izdajo nemške pesmarice, marveč malone v vse mladinske pesmarice, kar jih je po vojni izšlo v Avstriji. Včasih se pač zgodi, da so tudi slabih staršev otroci — dobri.

Sicer pa vsa storija o tej pesmici, ki jo je Sl. V. kar na dve melodiji zapel, dela vtis, da je Sl. V. iskal dlako v jajcu in jo je tudi našel — ampak le dlako v jajcu!

Iz poročila in iz glose je razvidno, da so Slovenskemu vestniku posebno v želodcu obležale — cerkvene pesmi. Razumem: tu gospodje tovariši pri Slovenskem Vestniku niso posebno doma. Naj mi dovolijo, da jim jaz pomagam. Po njihovi strokovni sodbi sicer ne znam ločiti med šmarniško pobožnostjo in kulturnim nastopom srednješolcev, vendar se mi zdi, da sporedi kulturnih nastopov naših gimnazijcev pričajo o nasprotnem.

Toda k stvari! Naj še enkrat poudarim: nobena od inkriminiranih pesmi dekliskega zbora ni cerkvena pesem. Pač pa sta cerkveni pesmi Kastelčeve v Hubadovi priredbi »Češčena si, Marija, ti« in Gallusova

Siv starček prot' vrtu
ob palci prileze,
na licih mu revščino
bilo je brat'.
»Gospa milostljiva,«
začne trepetaje,
»dovolite jabolka
meni pobrat'«

Kako se predrzneš
me tukaj nadleg'vat?
Pober' se od mene,
nesramni lenuh!
Ko b' takemu sadje
za metat imela,
raj' vidim, da vzame
peklenski ga duh!«

Pohlevna solzica
na lice mu kane,
v srčni bridkosti
odpravi se preč.
Ko v jutru prevzetna
skopulja — vstane,
pa lepega vrt
ni videla več!

Ana V.

Karel Mauser kulturnim delavcem

»V prvi vrsti naj vam sporočim pozdrave vseh tistih ameriških Slovencev, ki se še vedno z ljubeznijo spominjajo Koroške in njenih ljudi in še vedno zasledujejo vse vaše napore in vse vaše uspehe.

Mislím, da je najslajša duhovna vez bratov in sestra, ki so sicer daleč vsake sebi, pa z ljubeznijo mislijo drug na drugega. Ta vez nas medsebojno krepi in dviga, nas združuje ob isti kulturni mizi in nas sklepa v iskreno slovensko družino.

Reči moram, da sem srčno želel po šestnajstih letih videti kraj, v katerem je bila krščena moja mati, videti stare znance, Mohorjevo hišo in s svojimi očmi videti lepo rast, ki je poglala iz težkih in zbitih tal po letu 1945.

Priznati moram, da je bila rast čudovita. Kar zraste iz idealizma in iz ljubezni do domače besede, je vedno lepo, je izraz naše notranje, duhovne povezave z rodovi, ki so živeli pred nami, je pestovanje dediščine, katere se drži mnogo trpljenja, mnogo krvi in mnogo solza. Ni to samo vaša dediščina, ki na tej zemlji živite, tudi moja je, vseslovenska je. Vedno, kadar mislim na preteklost, se mi zdi, da z duhom gledamo v gosje pero, s katerim je neznan menih tu neke ob Vrbskem jezeru zapisal prve slovenske besede. Skoraj bo tisoč let tega. Vsi z duhom stojimo ob delu velikih koroških rodoljubov, ki so že zdavnaj sprsteli, pa žive na tej zemlji v svojih potomcih in v najmlajšem rodu, ki prihaja s slovenske gimnazije in prevzema žaro, v kateri slovenski človek brani najdražjo zapuščino.

Tako čudovito se mi vselej zdi imeti zavest, da smo zvezani z rodom Miklove Zale in Puntarja Matjaža, z rodom preprostih očetov in mater, ki so dramili in ljubosumno čuvali, kar danes še imamo.

Marsikdaj mislim takole: ko je Bog iz plinastih mas ustvaril svet, je že videl tisti kos zemlje, kjer bodo živeli Slovenci; tudi to zemljo je videl od vekomaj, od vekomaj slišal našo govorico. Ta misel me vedno znova in znova potrjuje v ljubezni do slovenske zemlje in slovenskih ljudi. Morda premalokrat mislimo na to in zato je med nami toliko plašnosti in brezbriznosti.

Tako lahko je duhovno umreti, tako lahko je narodno zaspati za vselej. Če človek nima do slovenstva osebnega odnosa, bo slovenstvo v njem ugašalo iz dneva v dan. Morda ga kdaj za hip dvigne masovni sestanek, tabor, kjer se duša naroda na široko razlije. Toda brez osebnega odnosa do slovenske bogatije bomo ugasnili, kakor brž zgine sila skupnosti. Kako naj zdrži na vasi peščica, ki je stiskana, če ni v njej osebnega odnosa do slovenstva? Tega nam manjka in prav to čutenje nam je nazarensko potrebno.

(Na sestanku »Slovenskega kulturnega društva« v Celovcu, dne 25. maja 1966.)

»Vae nobis«. Ali sta vam ti dve pesmi tudi napoti? Potem ste v sodobni pevski literaturi zelo zelo malo progresivni. Duhovno pesem 16. in 17. stoletja — tako se imenujejo cerkvene pesmi te dobe — goji danes v Evropi vsak količkar dober zbor. Saj res, ali še pomnite: pred nekaj leti je tudi Slovenski oktet zapel v Celovcu in drugod poleg drugih Gallusovih pesmi tudi osmeroglasno Ave Maria — cerkveno pesem, ki se sme peti ne samo pri šmarnicah, marveč celo pri maši. Zakaj pa tedaj niste podučili tega naprednega zbora, kaj je šmarniška pobožnost in kaj je pevsko-kulturni nastop? Ali pa pri Slovenskem vestniku velja dvojna mera? Enkrat v isti zadevi tako, drugič zopet drugače? Če je to pošteno, je drugo vprašanje. Končno — ko pišete sodbo o meni, si jo pišete zelo razločno tudi o sebi! Pri tem vam jako malo pomaga kamuflaža »številne pripombe (?) občinstva o akademiji« in druga podobna šara.

Letošnje poročilo Slovenskega vestnika me ni presenetilo. Slovenski vestnik je ostal zvest svoji tradiciji pri poročilih o prireditvah slovenske gimnazije, vsaj, kar se tiče moje osebe. Verjetno bo ostal zvest tej svoji liniji tudi v bodoče. Naj!

Jaz tudi — zvest svojim načelom in delu za mladino.

Dr. France Czigan,
učitelj glasbe na Slovenski gimnaziji
v Celovcu.

Mladina! Vabljená si na mladinski dan, ki bo v nedeljo,
5. junija, v Št. Vidu v Podjuni!

ZDRAVNIŠKI VEDEŽ:

Nalezljiva zlatenica

Zlatenico imenujemo vnetje jeter, ki ga povzroča zelo majhen povzročitelj — virus.

Bolezen je nevarna, ker lahko pusti trajne okvare na jetrih, v hujših primerih pa celo povzroči smrt. Pri otrocih je bolezen navadno lahka in zato jo nekateri starši premalo upoštevajo. Znaki bolezni so lahko različni; opisali vam bomo najrazličnejše.

Bolezen se lahko začne kot gripa z nekajdnevno vročino. Človek se slabo počuti, je utrujen in brez apetita. Kmalu nato postanejo koža in beločnice rumene, blato sivo, voda pa temnorjava. Bolnika tišči okrog pasu, bruha in ima lahko prebavne motnje. Bolezen se prične lahko s podobnimi motnjami kot pri pokvarjenem želodcu. Bolnik predvsem bruha, ima driske ali pa je zaprt. Bolezen je kaj lahko prepoznati, ko se pojavi zlatenica. Bolezen lahko prenašajo tudi osebe, ki jo same na lahek način prebolijo.

Kako se bolezen prenaša? Med boleznijo bolnik izloča z iztrebki virus, zato je način prenašanja bolezni isti kot pri drugih nalezljivih črvesnih boleznih: z umazanimi rokami, muhami, okuženo hrano in okuženo vodo. Kot pri tifusu pravimo tudi pri nalezljivi zlatenici, da je to bolezen umazala.

Aspirin — strup za otroke

Otroke je treba obvarovati pred uživanjem aspirina, kajti to zdravilo povzroča — deloma po nesreči, deloma zaradi napačnih predpisov — pri otrocih največ smrtnih žrtev. To so poročali pred kratkim trije škotski zdravniki. Pri predšolskih otrocih so zabeležili zaradi uživanja aspirina več smrtnih primerov kot zaradi nezgod. Omenjeni škotski zdravniki opozarjajo starše, naj otrokom, mlajšim od dveh let, nikoli ne dajejo aspirina, tudi takega ne, ki ima okus po sadju in ki je izdelan posebej za otroke. V neki bolnišnici v Glasgowu so zabeležili v zadnjih dveh letih 79 primerov zastrupljenja z aspirinom. Osem otrok je zaradi zastrupitve umrlo.

Kje se je življenje najbolj podražilo

Po statističnih podatkih Evropske gospodarske skupnosti so se cene na drobno v Italiji od leta 1958 do konca 1965 dvignile za 29 odstotkov; cene živil (na drobno) so v tem razdobju napredovale za 26 odstotkov, obleke in obutve za 21 odstotkov, kuriva in razsvetljave za 12 odstotkov, najemnine (izven zaščite) pa za 86 odstotkov.

Še bolj so se cene na drobno dvignile v Franciji, in to za 32 odstotkov, na Nizozemskem za 26 odstotkov, v Zahodni Nemčiji za 18 odstotkov, v Belgiji za 15 odstotkov. V istem času so cene na drobno napredovale v Veliki Britaniji za 22 odstotkov, v Ameriki (ZDA) za 10 odstotkov.

Najbolj se je življenje podražilo v Franciji, in to živila (za 32 odstotkov), na Nizozemskem (za 31 odstotkov), v Italiji (za 26 odstotkov), v Zahodni Nemčiji (za 18 odstotkov) in v Luksemburgu (za 15 odstotkov).

Turčija pričakuje invazijo turistov

Od časov križarskih vojn ni Turčija doživela takšne invazije tujcev, kot jo pričakuje letošnje poletje. Ker niti Italija niti Francija niti Španija niti Grčija niso več tako zanimive turistične dežele, predvidevajo evropski turistični strokovnjaki naval evropskih turistov v Turčijo. Po dosedanjih prijavah bo letos obiskalo to deželo več kot pol milijona turistov, ki bodo pustili v deželi več kot dvajset milijonov dolarjev. Lansko leto je okoli 300.000 tujih turistov pustilo v Turčiji okoli deset milijonov dolarjev.

Od najcenejših turističnih hotelov in enostavnih družinskih penzionov do luksuznih hotelov se v Turčiji vsi pripravljajo na naval. Na skalah nad Bosporom bodo v aprilu odprli moderen hotel s 300 posteljami.

Poleg stalno lepega vremena, rimskih in grških razvalin in mnogih drugih privlačnosti se Turčija ponaša predvsem z zelo nizkimi cenami. Turški turistični delavci pravijo, da bi samo nekaj utegnili zmanjšati predvideni dotok turistov: ponovni nemiri na Cipru. Le-ti so že leta 1964 zadali turškemu tujskemu prometu občuten udarec.

nih rok. Zato morajo bolniki in vsa okolica paziti na čistost. Umivati si morajo roke, zlasti, ko pridejo iz stranišča in pred jedjo. Priporočljivo je z razkužilom očistiti vsak dan kljuko na vratih, sedno desko na stranišču in ročko za potezanje vode.

Med boleznijo najdemo virus tudi v krvi. Ne vemo pa, kdaj odtod izgine, zato okrevanci ne smejo nikdar postati krvodajalci. S transfuzijo krvi bi lahko prenesli tudi bolezen. Tudi s premalo razkuženimi instrumenti v laboratorijih in ambulantah je mogoče nehoti okužiti druge ljudi.

Bolezen zdravimo v glavnem z ležanjem

Kdaj cepimo orehe?

Pred seboj imam dva stara lista strokovnih nasvetov, kjer piše, da cepimo orehe z geisenheimsko okulacijo. Ni pa opisano, kako to delamo. Zanima me, kako cepimo orehe in kdaj.

Oreh, ki ga vzgojimo s cepljenjem, bo začel roditi že s 3. do 6. letom starosti. Uspeh cepljenja pa je zelo težaven. Najbolj se seveda obnese cepljenje v rastlinjaki, na prostem pa se je obneslo tudi cepljenje z geisenheimsko okulacijo. Za geisenheimsko okulacijo potrebujemo nož z dvojnim rezilom in primerno vezivo (rafijo) ali pa trak iz plastične snovi. Cepilna smola ni potrebna. Cepimo orehove podlage eno ali dve leti po sajenju. Nikdar pa ne v istem letu. Lahko pa seveda precepljamo tudi starejša drevesa v starosti od 15. do 30 let.

Geisenheimska okulacija se je razvila iz kalifornijske okulacije, ta pa iz znanega načina cepljenja na prstan. Pri kalifornijski okulaciji izrežemo lub v obliki pravokotne zaplate, seveda z žlahtnim brstom. Pri geisenheimski okulaciji tudi izrežemo pravokotno zaplato, toda pod izrezanim brstom ostane zelo tanka plast lesa — in ta je odločilnega pomena za uspeh cepljenja. Plast mora biti tako fina, da je videti kot bi bila

in dieto. Otroci morajo ležati okrog 4 do 6 tednov, odrasli pa navadno več. Krvne preiskave pokažejo, če so jetra zdrava. Dokler bruha in nimajo apetita, naj bolniki uživajo le sadne sokove, kompote, sladkane čaje, preprečenec in obrano mleko. Ko se apetit povrne, priporočamo v prehrano predvsem jedi, ki vsebujejo beljakovine (nemastno meso, mleko, nemastne sire in jajčka) in sladkorje (jedi, pripravljene iz moke, krompirja in riža). Odsvetujemo pa svinjsko mast, svinino, salame, klobase in konzerve. Prepovedana je tudi čokolada in alkoholne pijače. Dieta naj traja približno pol leta. Po prestani bolezni človek nekaj časa ni sposoben za večje telesne napore.

Če bodo ljudje upoštevali nasvete, se bo bolezen manj širila, pri obolelih pa posledice ne bodo tako hude.

Dr. N. K.

oljne barve. Če je videti plast lesa pod brstom bele barve, tedaj je predebela in oko se ne bo prijelo. Prav tako bo slab uspeh cepljenja, če se pri izrezovanju zaplate iz luba lesna plast izlušči in ostanje luknjice in votline tik pod žlahtnim brstom.

Okuliramo lahko od srede maja do začetka avgusta, če nabereimo vsaj za mezinček debele mladice s specimi brsti, ki so največ eno leto stare. Največjo vrednost imajo dobro razviti brsti, ki so v sredini mladice. Lahko pa okuliramo tudi z zelenimi brsti na letošnjih poganjkih. Za cepiče jemljemo močno razvite zelene brste, ki so na dobro olesnelih delih letošnjih poganjkov. Zeleni cepiče smemo rezati največ pol dne pred uporabo in jih moramo takoj zaviti, da ne ovenejo. Še pred tem pa odščipnemo liste, da ostanejo samo 2 cm dolgi peclji.

Cepič si pripravimo z izrezovanjem na žlahtni vejici. Na podlagi pa izrežemo lub v obliki okenca, tako velikega kot je cepič. Potem cepič previdno vložimo v izrez na podlagi in zavežemo.

Podlage cepimo 5 do 10 cm nad koreninskim vratom ali pa v višini krone. Če vložimo žlahtne brste do začetka julija, potem večinoma odženejo že v istem letu. Pri takih okulatih prikrašamo podlago na štrcelj in privežemo nanj žlahtni poganjek.

Če precepljamo starejše orehe, tedaj krono dve leti pred precepljanjem pomladimo. Za okulacijo so namreč najprimernejše 2- do 4-letne veje. Pomlajujemo v zelenem stanju in pustimo večje število vej odvoditeljic, da nam drevo ne zdivia. Pri cepljenju 3- do 4-letnih vej vložimo po dva žlahtna brsta: enega nad drugim na gornji strani veje. Precepljeno krono vzgajamo po istih pravilih kot pri pečkatem sadju.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

NEDELJA, 5. 6. 7.30 - 8.00 Duhovni nagovor. — 5 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 6. 6. 14.15 Poročila, vreme, objave. — Iz zdravnikove beležnice. — Lušno je res na deželi igrajo in pejejo: Fantje na vasi in A. Blumauer z ansamblom. — 18.00 Za naše male poslušalce. — TOREK, 7. 6. 14.15 Poročila, vreme, objave. — Športni mozaik. — Slovenske umetne pesmi. — SREDA, 8. 6. 14.15 Poročila, vreme, objave. — Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 9. 6. 7.30 Na dom obujaš mi spomin (št. Janž v Rožu — 1. del). — PETEK, 10. 6. 14.15 Poročila, vreme, objave. — Žena in dom. — SOBOTA, 11. 6. 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — 18.25 Bratsko srečanje zborov Slovenskih prosvetnih zvez v Trstu in Celovcu dne 15. 5. (1. del).

MOČ POŠTE

Piše Karel Rojšek iz Celovca

Stari Jug je že nekajkrat močno potegnil dim iz porcelanke in se nekajkrat prestopil pod lipo po prvi sveti maši, toda ta, katerega je čakal, se ne prikaže, čeravno ga je videl pri božji službi.

Ko se je Cimprškova zadnja odtrgala iz cerkve, jo je vprašal: »Ti Mica, ali si kaj videla Mraka?«

»Ja, tamle za cerkvijo govori z dekanom,« je odgovorila Mica.

»Aha, potem je pa že dobro, da ne bom zastojal čakal,« je modroval Jugov oče. Pomlad nam gre naproti, delo se pričinja, njivo za oves bo treba pripraviti, tudi nekaj jarega ječmena bo treba vsejati, ker zimski nič prav ne dela. Njive so večinoma v bregu, pa je treba pri oranju treh, eden pri volih, to bo Treza, pri kovčah (plužne) mora biti spreten, tega nimam, mutec, ki je že desetletja pri nas, se je postal, ima jih čez 50 že tudi ni več tako gibčen, pa naj pase.

kdar ni prosil za denar, pa kljub temu pripomnil:

»No, če imaš čas, pa stopiva malo noter, bo Grad povedal kakšno lovsko.«

»Ne, ne Mrak, pustiva zdaj Grad pri miru, jaz sem drugače mislil, enega pastirja bi rabil,« je pristavil Jug.

»A tako, pastirja, se je počel Mrak za ušesom. Pravzaprav imam jih, imam, samo če bo tebi všeč je pa drugo vprašanje. Eden hodi že v dnino, drugi mi že tudi sem in tja pomaga izven šole, katero bo drugo leto zapustil, potem je dekle, katero itak ne rabiš, odzadaj pa je drobiž s katerim si ne boš dosti pomagal.«

»No, no,« je povzel besedo Jug, »tega mi daj, ki bo kmalu šole prost, ta bi bil za nas, ker je navajen že tujih ljudi, tega mi daj! Oblekel ga bom in obul kakor se spodobi za pastirja. Kruha mu ne bo treba stradati. Poleg tega lahko zasluži še sem in tja kakšen zvanček (dvajsetico) od ljudi, ki imajo pri nas ovce v reji, povrhu tega bi ti še kakšno moko, ki je sedaj itak na karte, poslal po pobu, in če bo priden in ubogljiv še kakšno zabelo. No, povej, ali ti je prav ali ne?«

Mrak je svojo porcelanko prestavljal v ustih iz enega kota v drugega in študiral. Jug ima prav, si je mislil, tam bi se marsikaj dobilo; v hribih, ko so ljudje bolj narazen razkropljeni, se marsikaj da prikriti, kar je predpisano za erar (državno blagajno). Povrhu tega so hribovci kljub oddaljenosti bolj združeni kot dolinci, ki marsikje komaj čakajo, kako bi napravili sosedu

KMETJE POZOR!

NAJNOVEJŠE KMETIJSKE STROJE, MLATILNICE, TRAKTORJE, KOSILNICE, MOPEDE, KOLES, HLADILNIKE, PRALNE STROJE, ELEKTRIČNE MOTORJE

vam nudi ugodno domačo tvrdka

Johan Lomšek

Št. Lipš, Tihoja 2, P. Dobrla ves — Eberndorf, Telefon 04237 246

kakšne nevšečnosti. Vse to je Mrak vedel, vedel pa je tudi, da imajo hribovci kar po dve kašči, eno javno pristopno za oblast, drugo pa v listnjaku ali koder že bodi, za katero ve samo gospodar in gospodinja. Cesarsko-kraljevi orožnik gospod Žižek z znano »piklaubo« (čelado) na glavi pa je v svojem lastnem interesu zamišljal, in šel mimo listnjaka po parnah s svojimi »feldžendarji«, beznil z vilami tu in tam, kjer je vedel da nič ni, in odšel naprej v svesti si, da bo Jugova mama v kratkem prišla s polnim cekarjem na njegovo stanovanje, odložila dobro zapečen hleb kruha, nekaj zabele in še gnjat povrhu za slabo opravljeno delo.

Ko je takole od ene strani Mraku prigravarjal Jug, mu je od druge strani narekaval položaj, ki je vladal trenutno med vojno, pa je Mrak udaril v to ponudbo. Dve žuljavi roki: kmečka in delavska sta udarili skupaj, in moja malenkost (za katero je sploh šlo), moja usoda je bila zapečatenata za leto 1915. Upiral se poprej nisem, ko sem kot osemletnik moral nastopiti službo v hribih, se seveda tudi sedaj ne bom, ko je že lakota začela trkati na duri revnih družin. Pri Jugu se tega ni bati. Majhnih otrok ni bilo, in baš to je meni imponiralo. Jug je imel poleg žene, tri dekleta in dva fanta, ki pa so bili že vsi odrasli. Najmlajša Francika 17-letna, je bila na žalost podvržena padavici, in je naslednje leto 1916 umrla. Druga je bila Terezija Treza smo rekli, bilo ji je 19 let, zdrava kot riba in čedno dekle. Tretji je bil sin Jože, 21 let star, močan kot hrast, samo oči si je nekoč prehladil, da ni bil potrjen. Za to bolezen je Jugova mama bila Bogu hvalečna, sicer bi ga vzela vojna.

Potem je sledila 23-letna Micka, nekoliko večja od Treze, ki pa ni bila doma, temveč v vasi Kaplja pri G. Radišku, možu, ki je kupčeval z lesom in hmelmjem, za kuharico in se ji ni bilo treba ubijati po hribovitih njivah. Najstarejši Franc, 25-letnik, ki je komaj prišel od vojakov domov, je že moral odriniti v ponedeljek po Anini nedelji 1914 na fronto. Bojeval se je na Galiskem bojišču. Konec februarja 1915 se je zadnjič oglašil, potem ni bilo več glasu o njem.

Še ena oseba je zajemala pri Jugovi skledici, to je okrog 50 let stari gluhonemi možakar, ki se ga je Jug usmiliti in mu dal streho. Dobil je smrečje za steljo, včasih malo

(Dalje na 8. strani)

Še vedno to berete?

Sreda

Zakaj sem danes neprestano mislil na smrt?

Ležati v krogu sveč in vencev, negibno, tiho, z zadnjim spoznanjem na obrazu. Kakšno bo tisto osebno srečanje s Kristusom? Kakšen svet se bo odprl pred menoj v tistem trenutku?

Vsekakor še zdaleč nisem doživel svojih najvišjih trenutkov.

Četrtek

Svetega Pavla sem bral:

»Zdaj namreč gledamo v zrcalu, nejasno, takrat pa iz obličja v obličje. Zdaj spoznavam deloma, takrat pa bom spoznal, kakor sem bil spoznan.«

Hvala ti, Pavel, za te besede. Kakšna perspektiva se odpira mojemu življenju!

Petek

»Soli Deo« je bilo geslo nekega škofa, kot mi je danes pri spovedi povedal gospod Peter. Soli Deo — samo Bogu.

Kaj ni to program za vse človekovo življenje?

Sobota

Ali sem iz lesa svetnikov?

Nedelja

V čem je pravzaprav človekov vrh? V njegovem celotnem razvoju ali v razvoju le nekaterih sil?

Mislil, da gre v človekovo popolnost tudi razvoj njegovih telesnih sil, kolikor je to pač od njega odvisno. »Boljši je zdrav osel kot bolan dohtar,« pravijo. Potem pride razvoj umskih sil in končno razvoj volje ali svetost.

Sme pa — to je povsem moje modrovanje — človek žrtvovati razvoj nižjih sil razvoju višjih. Tako sme n. pr. žrtvovati tudi svoje zdravje in telesno moč, če more s tem doseči večjo svetost. A za tako žrtev ga verjetno le Bog navdihne.

Ponedeljek

Srečal sem se s seboj. Šel sem po tistem kolovozu ob potoku, kjer sem že tolikokrat hodil. Pa sem opazil na poti lastno senco — sonce mi je sijalo v hrbet. In so se mi zdele lastne oblike premehe, preosladne, premalo kremenite.

»Kaj, to sem jaz?

A ko sem prišel na rob travnika, sem se sklonil k vijolici in jo pobožal. Kdo bi se mi smejal, meni je bila vseh ta spontana kretanja.

Katera od obeh mojih podob je resnična? Kdo od obeh sem jaz?

Torek

Govoril sem o svojih problemih z gospodom Petrom.

Najbolj mi je ostal v spominu tale njegov stavek:

»Mlad človek mora najprej najti sam sebe, da more načrtno graditi svojo osebnost in se vzdržati na lastnih nogah.«

Blaž (Bo šc.)

ZA MLADINO IN PROSVETO

„Dolgi lasje so mi še edino veselje“

Beseda huligan je postala že vsakdanja. Vedno bolj pa dobiva značaj strašila.

Ali je to naravno, da pade dekle v »trans«, ko zagleda in sliši svoj ideal, v katerem vidi cilj življenja? In da fant, ki posluša svoje ljubljene »električarje«, začne razgrajati v dvorani in razbijati stole?

Koliko teh mladih ljudi je že pri dvajsetih letih razočaranih nad življenjem! Vse se jim zdi prazno, brez cilja. Neki tak fant je na mamino prošnjo, naj se ostriže, odgovoril: »Oh, pusti me, saj dolgi lasje so mi še edino veselje, ki ga imam.«

Pravzaprav vzbujajo ti mladi ljudje pri drugih ljudeh usmiljenje. Ta mladina ni bila deležna prave vzgoje, včasih pa nobene ali

skoraj nobene vzgoje. Treba se bo prevzgojiti oziroma vzgojiti.

»Življenje ni burka, ni neslana šala, pa tudi ne veselica ali izlet. Življenje je treba vsestransko oblikovati. Od tega so v veliki meri odvisni naši uspehi.

Naj premislijo ti mladi, ali je življenje res tako brez vsakega smisla, kot se jim zdi. Predvsem naj ne bodo tako mogočni in naj prisluhnejo tistim, ki že imajo nekaj izkušenj v življenju. Če ljubijo poseben način oblačenja in posebno pričesko, naj jo v božjem imenu imajo. A naj ob tem ne pozabijo, da se morajo čimprej koristno vključiti v družbo, v naravno in nadnaravno družbo, da ne bo njihovo življenje steklo mimo njih in bodo ob koncu ostali praznih rok.

Razglednice od tu in tam

Rodine. Krnice so se do malega izpraznile. Še varuha ni bilo v vsaki hiši. Zvonovi svetega Klemenca so klicali farane na Rodine. Ljudje so prihajali z vseh strani. Z Ljubnega in s Posavca, iz Radovnice in Lesc, hiteli so z Breznice, iz Prešernove Vrbe, iz Zirovnice, Kroke in Kamne gorice, gneča na cesti skozi Smokuč proti Rodinam je bila čedalje večja. Pripeljali so se iz Ljubljane, iz Kranja in Jesenic. Bil je pogreb Janeza Jalena. Janez Jalen je umrl.

Šel je za Ivanom Pregljem, človekom tolimskih hribov, za svojim rojakom in mentorjem Franom Finžgarjem, za Ksaverjem Meškom, mehko dušo s prijaznega nižavja južnih Slovenskih gor. Tako so v kratkem

razdobju šestih let odšli drug za drugim pisatelji, ki so s svojimi deli vtisnili katoliški pečat slovenski književnosti.

Opovo. V Banatu je hrvatska župnija Opovo slavila 200-letnico obstoja. Slovesnost je vodil beograjski nadškof dr. Bukatko ob navzočnosti pravoslavne »paroha«. V razgovoru z ravnateljem tamkajšnje šole je nadškof omenil pritožbe nekaterih učencev, da jih posamezni profesorji odvrčajo od verouka. Ravnatelj je dejal, da je vera po ustavi svobodna.

Ekvador. V Ekvadorju so cerkvene oblasti dale državi 20.000 ha zemlje, da jo bo razdelila 1.500 kmečkim družinam.

Smejte se, če se hočete

Šef pisarne svojemu uradniku, ki rad pogleda v kozarec:

»Le kako to, da imate tako rdeč nos?«
»Veste, gospod šef, to je posledica težkih udarcev, ki so me v življenju zadeli.«

Šef sočutno: »Ubožec. In vselej prav po nosu.«

Zastopnik zavarovalne družbe je pravkar izročil lastniku hiše polico proti požaru. Lastnik jo podpiše in spravi. Ko je zastopnik že pri vratih, ga hišni lastnik vpraša:

»Koliko dobim, če mi hiša že to noč pogori?«

Zastopnik mirno:

»Deset let zapora.«

Gospa dekletu, ki želi stopiti k njej v službo:

»Ne bo nič. Moja prijateljica, gospa Zafošnik, mi je povedala, da radi prisluškujete pri vratih.«

»Ko sem pa slišala tako čudovite reči!«

»Res? No, potem pa le vstopite in pripovedujte!«

Zdravnik je predpisal Janezu zelo strogo dieto. Ta je stvar opisal Tonetu. Tone pa:

»In ga ubogaš?«

»To bi bil neumen,« mu odvrne Janez. »Nočem umreti od lakote zato, da bom nekaj let več živel.«

»Jaka, ali poznaš učinke toplote?«

»Seveda. Toplota širi in krči telesa.«

»Dobro. Pa bi mi vedel povedati kakšen zgled?«

»Ja. Poleti so dnevi zaradi toplote daljši, pozimi pa krajši.«

Otroški
kotiček

ČE BOG DA

Jurij je vprašal svojega soseda Andreja, ali pojde drugi dan na semenj.

»Pojdem,« odgovori Andrej, »če Bog da!«

»Tudi jaz pojdem,« reče Jurij, »naj Bog da ali ne.«

Ko se drugo jutro Andrej zdravi, vstane in se napravi na semenj ter pokliče soseda, mimo njegove hiše gredoč:

»Jurij, ali slišiš, pojdiva na semenj!«

»Prijatelj, jaz ne morem,« mu odgovori soseda, »nocoj mi je konj poginil.«

Po V. Vrčeviču

Domača naloga o kravi

Vsaka krava je domača žival. V naši hiši jo imamo v hlevu. In zato jo bom lahko opisal. Videl sem jo že ponoči in podnevu.

Naša krava je zelo koristna. To se tudi v šoli že učimo. Včasih uide v polje in nam dela škodo. Takrat ni koristna in jo napodimo.

Mi imamo eno samo kravo. Če ji rečeš Sivka, te pogleda. Tudi smo imeli hudo sušo. Pravijo, da bo še hujša beda.

In zato bom zgubil svojo Sivko. Še pred zimo bomo jo prodali. Prav, da pišemo že zdaj nalogo, ker brez krave bi težko pisali.

Pasel sem jo po bregovih, kurili smo ogenj in kresove. Ob studencih smo gradili mlinčke in poznali v fari vse zvonove.

To pomlad bom pasel le svoj dolgčas. Zdaj ne bo več kot nekoč zvečer, ko dobili v hlevu smo telička. A popoldne smo imeli sir.

Meni bo zelo hudó po Sivki. S psom prišel bo ponjo tuj mesar. In potem nam daje tudi mleko. Drugače je zelo koristna stvar.

Mile Klopčič

Earl Derr Biggers:

11

KITAJČEVA

papiga

Bob se je zasmejal. »No, mu lahko pomagamo.« In odgrnil je odejo.

Chan je pri zavesah ob oknu nekaj brkljal. »Dovolite mi, da gledajo moje oči skozi okno. Na vse strani se razteza puščava kakor večnost. Mnogo milij neizmerne peska.«

»Da, to je puščava, in velika je tudi dovolj. Toda čujte, stari prijatelj, morava se dogovoriti, ker se nama nudi ravno prilika. Snoči ste mi prekrižali naklep. Čemu neki?«

Chan se je zazrl vanj. »No — saj ste sami slišali kričati papigo iz teme: »Morilec! Pomagajte! Pomagajte! Proč samokres!«

»Res je. Toda to pač nič ne pomeni.«

»Papiga si sama ničesar ne izmisli, le ponavlja, kar so drugi rekli.«

»Seveda. Tony kajpada blebeče, kar je slišal že v Avstraliji ali na ladji. Slučajno vem, da je vse resnično, kar je Madden pripovedoval o preteklosti tega ptiča. In lahko vam še povem, Charlie, ko snočnje dogodke premišljuje pri dnevnih svetlobi, da čutim, kako sva se snoči bedasto obnašala. Še pred zajtrkom izročim bisere Maddenu.«

Chan je nekaj hipov molčal. »Če smem svetovati, bi rad spregovoril nekaj pristranih besedi, da povečate potrpežljivost. Mladost, oprostite, ima vročo glavo. Sprejmite, prosim, moj predlog ter počakajva!«

»Počakajva! Čemu neki?«

»Dokler od Tonyja kaj več ne izvem. Tony je pameten ptič. Govori kitajski, kakor jaz. On bi nam mogel razkriti, kaj na tej farmi ni prav.«

»Toda Maddenu sem obljubil, da pokličem danes zjutraj očeta.«

»Hu malimali!«

»Imate morda prav — toda kitajski ne razumem.«

»Oprostite, če popravim — to ni kitajski. To je havajski pregovor. Hu malimali pomeni: pripravite Maddena v dobro voljo z majhno nedolžno prevaro!«

»Laže rečeno, kakor storjeno!«

»Vi ste bister mladenič. Vam se gotovo posreči. Le nekaj ur, dokler bom čebllal s Tonyjem.«

Bob je pomislil. Danes dopoldne se pripelje Pavla Wendell. Bilo bi škoda, če bi moral prej odpotovati, ne da bi jo videl.

»Dobro,« je dejal. »Pripravljen sem čakati do dveh. Če pa se dotle nič ne zgodi, odava bisere. Se strinjate?«

»Morda,« je pokimal Chan.

Bob je pogledal v trnaste Kitajčeve oči in si ni znal pomagati. »No, pa povejte Maddenu, da takoj pridem k zajtrku.«

Chan je zopet nakremžil obraz. »Dovolite mi dobrotljivo, da bom vaše naročilo ne-

koliko izpremenil in rekel »kmalu!«. Pri spominu na stare čase skoraj ni stvari, ki je ne bi storil za gospodično Alico. Življenje bi žrtvoval zanj, morda — toda, pri kočicah svojih vzvišenih prednikov nikdar ne bi rekel »takoj!«. Nerodno se je odgugal.

V notranjem dvorišču je na drogu nasproti Bobovemu oknu Tony pospravljaval svoj zajtrk. Mladi mož je videl, kako se je Chan približal ptiču in obstal. »Hu la mal!« je vabil s svojim grgrajočim glasom.

Tony je po strani povesil glavo. »Hu la mal!« je vriščaje ponovil.

Mož iz Honoluluja je začel govoriti po kitajsko. In čudno, papiga je vedno ponovila kak stavek iz Chanovega govora. Skoraj kakor dresurna predstava, je veselo mislil Bob.

Nenadoma je stopil skozi vrata na oni strani verande tajnik Thorn. Njegov blede obraz je bil od jeze spačen. »He,« je kričal razjarjen, »hudiča, kaj počneš tukaj?«

»Plosim lepo, gospod!« se je smehljal Kitajec. »Tony, ljubka slčkana stval. Lad bi ga vzel v kuhinjo!«

»Pusti ga pri miru!« je surovo velel oni.

Ravnodušno se je odzibal Chan. Dolgo je Thorn strmel za njim. Tudi Bob se je zamislil. Kaj pa, če je Charliejeva sumnja vendarle utemeljena?

Podvizal se je v kopalnico, ki je bila med njegovo in sosedno prazno tujsko sobo. Ko je končno odhajal k Maddenu, mu je obraz še gorel od razburjenja.

»Prosim, oprostite, če sem se zakesnil,«

se je opravičeval Bob, »toda tale puščavski zrak...«

»Nič ne de, mladi mož! Medtem sem telefonski razgovor že naročil.«

»Poklicali ste pisarno, mislim?«

»Seveda.«

Bob se je spomnil, da je danes sobota. Če v San Franciscu ne dežuje, Aleksander Eden že potuje na golfovo igrišče v Burlingamu. Tam bo ostal najmanj do trde noči, morda celo vso nedeljo. O, da bi doma le sonce sijalo!

Korekten in slovesen je vstopil v svoji modri obleki Thorn in lačno pogledal na mizo pred kaminom. Sedli so k zajtrku, ki ga je pripravil novi strežaj Ah Kim. Izvrsten zajtrk! Charlie namreč ni pozabil, česar se je naučil s Phillimorovi hiši. Tudi Madden je postajal ljubeznivejši. »Upam, da vas nocoj Tonyjevo kričanje ni prestrašilo?« je poizvedoval.

»Prvi hip pač! Ko pa sem spoznal, kdo nas razburja, se mi je kamen odvalil od srca.«

Tony je majhna stvarca brez barve, ima pa škrlatno rdečo preteklost!«

»Kakor tudi marsikak človek,« je nemarno zinil Bob.

Madden ga je ostro pogledal. »Dobil sem ptiča v dar od pomorskega kapitana in ga tu prepustil za tovarišijo svojemu upravitelju Louieju Wongu.«

»Sem mislil, da je vašemu strežaju ime Ah Kim?«

»Wonga so pred nekaj dnevi nenadno

P I S A N O B R A N J E

R. LAMOTE:

DVOBOJ

Policijski prefekt mesteca Rangisa, gošpod Candudire, je pozajtrkoval in sedel v naslonjač poleg okna, da bi ob cigareti prelistal časopise. Njegova mlada žena je srkala liker. Prefekt je najprej bral pariške časopise, nato pa vzel v roke krajevni »Rangiski pregled«. Nenadoma je skočil iz naslonjača.

»Komaj teden dni je, kar si prišel za prefekta, pa te že napadajo?« ga je začudeno vprašala žena.

»Ne mene, ampak tebe!«

»Kako? Mene? Saj sem prišla šele večerjati.«

Mlada žena je vzela v roke časopis in pričela brati: »Naš novi prefekt, kot kaže, ne pozna dobro običajev našega mesteca. Sicer ne bi dovolil, da bi njegovo ženo tako pričakali. To novemu uradniku gotovo ne bo dvignilo ugleda. Upamo, da bo g. Candudire popravil napako, ki jo je zagrešila njegova žena in bo vse hitro pozabljeno!«

Podpis: Champonaire.

»Nesramnost! Podlost!« je vzkliknila gošpa Candudire.

»Kaj vse to pomeni?« je pričel strogo spraševati mož. »Ni mogoče, da bi bilo izmišljeno. Gotovo si kaj zagrešil!«

»Toda verjemi mi...«

»Bolje, da priznaš.«

»Glej, kaj se je zgodilo,« je odvrnila žena, ki ji je pričel obraz spreminjati barve. »Ti me včeraj nisi čakal na postaji, ker pač nisi vedel, da pridem. Hotela sem priti v mesto inkognito, toda takoj, ko sem stopila z vlaka, me je obkrožila skupina mladih ljudi in me navdušeno pozdravila. Odpeljali so me v kavarno in naročili šampanjec. Zaprošili so me, naj jim kaj zapojem in jaz sem jim zapela. Potem sem spoznala, da je bila pomota. Mislili so namreč, da sem neka pariška igralka, ki bi morala pripotovati z istim vlakom. Takoj sem pobegnila iz kavarne.«

»Zakaj mi tega nisi takoj povedala?«

»Mislila sem, da se ne bo razvedelo.«

»Hm, to je zelo nerodno.«

Prefekt je stopil v pisarno in glavnemu uredniku »Rangiskega pregleda« napisal takole pismo: »Gospod! Če bi nekdo hotel oklofutati takšnega pobalina, kot ste vi, bi si samo roke umazal. V pismu vam pošiljam dve zausnici kot dokaz prezira.«

Čez čas je prefekt prejel odgovor:

»Gospod, če bi kdo pozval na dvoboj takšnega pobalina, kot ste vi, bi se samo ponižal. Zato vam v pismu pošiljam petnajst centimetrov globok vboj med šestim in sedmim rebrom. Kot dobro vzgojen človek se odkrivam pred vašim mrtvim telesom!«

pozvali v Frisko. Tale Ah Kim se je včeraj nepričakovano priklatil od nekod. Vzel sem ga za silo, dokler se oni ne vrne.«

»Ste pa srečo zadeli. Kajti tako dobri kuharji so redki.«

»No, — se bo že napravil! Druge krat prišel sem kaj cel štab služabništva. To pot pa sem bolj slučajno prišel semkaj.«

»Vaše glavno stanovanje je menda v Pasaženi?«

»Da. Tam imam hišo v Aveniji oranžnega gaja. Tukaj na ranchi prebivam večkrat ob koncu tedna, pa tudi, če se me loteva naduha. Včasih pa je tudi prijetno, če človek nima nikogar okrog sebe.« Milijonar je vstal in pogledal na uro. »Sedaj bomo vsak hip zaslišali San Francisko.«

»Kaj pa intervju za Holleya?« je vprašal Thorn.

»Vraga!« je zaropotal odgovor. »Zakaj neki sem si ga nakopal?«

»Smem po pisalni stroj?« je predlagal tajnik.

»Ne, pojdeva v vašo sobo. Prosim, počakajte tukaj telefonskega razgovora, gospod Eden!«

Odšla sta. Brez šuma se je pritihtapil Ah Kim ter pričel pospravljati mizo. Eden je prižgal cigareto in sedel na stol. Četrta ure kasneje je zabrenčal telefon. Še preden je bil Bob pri aparatu, je že Madden stal zraven. Mladi mož je upal, da bo pri pogovoru sam, in je poparjen vzdihnil. Pa je v svoje veliko veselje zaslišal z one strani

Prefekt je besnel. Zvečer se je nekoliko pomiril in se odločil za dvoboj.

Naslednjega dne so se zbrali sekundanti. Prefekt je najel upokojenega častnika Dumaneira in davčnega nadzornika Pungyna, urednik Champonaire pa trgovca z vinom Poussieja in bankirja Marcivalla. Prefekt Candudire se je odločil za pištolo.

»Sta že pripravljena? Naj pokličem zdravnike?« je rekel častnik.

»Trenutek,« je rekel eden izmed sekundantov. »Preden se prične dvoboj, smo dolžni vprašati oba nasprotnika, če se morda ne bi pobotala in preprečila nesrečo.«

Nasprotnika od razburjenosti nista mogla odgovoriti, ampak sta nekaj jecljala, potem pa si padla v objem. Bil je to resnično vznemirljiv prizor.

»Zato se nismo vozili sem po prahu!« je

Domače nevsakdanjosti

O nemškem generalu Friedrichu Paulusu smo že dosti brali. Zlasti takrat, ko je bila v drugi svetovni vojni bitka za Stalingrad.

Redki pa vedo, da je bil general Paulus v prvi svetovni vojni kot neizkušen absolvent nemških vojaških šol na praksi na Komni pod Triglavom. Naduti petindvajsetletni mladenič je nosil kozjo bradico in se marsikateri stari vojščak spominja, kako je na Paulusovo pobudo na ramenih nosil s Planine deske in drugi gradbeni material čez Bogatinsko sedlo na planino Duplje. Šmohor in Veliki Lemež, kjer so gradili vojaške postojanke.

V Lesičnem pri Pilštajnu na Spodnjem Štajerskem si je domiselni Vinko Koželj uredil mlin, katerega kolo vrti 39 nemških čelad. Nabral jih je po vojni, saj jih je ležalo povsod dovolj. Tako mu zdaj nenavadno kolo zgodovine pomaga mleti koruzo in drugo žito.

Janez Emeršič v Paradižu ima največji klopoteč v Halozah na Štajerskem. Vetrnice imajo nad dva metra in pol dolge krake in se zavrtijo le vsako leto 15. septembra.

Ko so gradili novo cesto Ljubljana-Zagreb, so pri zemeljskih delih naleteli na pomol in pravi valobran — torej ostanek nekega starega pristanišča. Začudenje je bilo toliko večje, ker teče reka Krka precej južno od najdišča. Toda arheologi so

žice hladni, zvonki glas dražestne tajnice svojega očeta.

»Halo, gospodična Chasel!« je klical v zvočnik. »Tu Bob Eden na Maddenovi ranchi. Kako se vam godi to krasno, sončno jutro?«

»Kdo vam je pa rekel, da imamo pri nas krasno, sončno jutro?«

Bobu je padlo srce v hlače. »Ne recite, da imate slabo vreme! Podirate mi srce...«

»Čemu pa?«

»Čemu? Ker bi si rad predstavljal, kako se blešči sonce na vaših plavih lasih...«

Madden mu je položil svojo težko roko na ramo. »Kaj pa vendar delate... glodate sladke koreninice s tipkarico? K stvari, če smem prositi!«

»Oprostite!« je klavrno zajecjal Bob. Potem se je zbral. »Halo, ljuba gospodična, ali bi mogel govoriti z očetom?«

»Ne! Danes je vendar sobota! Golf!«

»Da, tako, seveda! Recite mu, naj me pokliče, ko se vrne. Elorado 76.«

Kje je?« je zakrutil Madden, komaj obvladajoč svojo jezo.

»Golf igral!«

»Kje? Na katerem igrišču?«

»Sodim, da je v Burlingamu?« je vzdihnil Bob v telefon.

Pa — o sijajna, plava ženska! se je na tihem vzradostil Bob — je odgovorila tajnica: »Danes ne! S prijateljem je nekam odšel! Več ni sporočil.«

»Hvala lepa!« je odleglo Bobu. »Moje obvestilo mu položite na mizo!« Odzvonil

rekel častnik. »To bi lahko opravili brez voznje. Toda če je že tako, bomo naredili zapisnik.«

»Predlagam,« je rekel Poussie, »da vnesemo v zapisnik, da sta se nasprotnika pobotala, ko sta drug v drugega izstrelila en naboj.«

»Samo enega? To ni dovolj!« je rekel častnik.

»Kaj, če bi jih bilo osem...?«

»To je zopet preveč. Po štiri z vsake strani!«

Naredili so zapisnik ter poklicali zdravnike. Nekdo je rekel:

»Vsaj ustrelite katerikrat, da bi zdravniki verjeli v točnost zapisnika. Naj slišijo kak strel: Glejte, tamle v tisto drevo!«

Vsem je predlog ugajal. Častnik je zavzel borbeni položaj in sprožil proti tisti bukvi. Toda strela ni bilo slišati. Poskusil je drugič, zopet nič. Nato je vzel drugo pištolo. Da se ni naboj zataknil?

Resni gospod Pugnyn, ki so mu poverili nabavo pištol, je nekoliko vznemirljen pojasnil: »Gospodje, da se ne bi pripetila morda kakšna nesreča, sem za vsak primer pištoli prej izpraznil...«

takoj pojasnili, da si je tod utirala pot pred osemnajstimi stoletji in da so takrat Rimljani čolnarili in brodarili po njej. Zdaj so pristanišče ob avtomobilski cesti obnovili in je postalo prava turistična atrakcija.

V Pavlovcih blizu Ormoža je na Králjevi domačiji na strehi še danes dvoglavi avstrijski orel, ki priča, da je na tej kmetiji nekoč cesar Franc Jožef oral njivo. Trikrat je poskusil in trikrat mu je plug ušel iz brazde. Potem je utrujen odstopil.

Ivan Švajger iz Štanjela je starejši možakar in je v svojem življenju posušil nad 20.000 kosov pršuta. Dobrih petdeset let je kupoval od kmetov sveže svinjske gnjati, jih solil, sušil in oskrboval, nato pa prodajal. Njegov pršut si je kot specialiteta tega kraja utrl pot daleč preko meja Krasa.

Belokranjecem še nikdar nismo rekli drugače kot Belokranjci. To vé vsak otrok. Manj znano pa je, da Belokranjci rečejo vsem drugim Kranjcem — Črnokranjci.

Največja poslikana dvorana v Jugoslaviji je v gradu v Brežicah ob Savi. Grof Friderik Attems si je dal leta 1710 za poroko za grofico Wurmbrandt preurediti del gradu v dvorano, v kateri so se barve po 250 letih čudovito lepo ohranile.

Neki lovec iz Italije, ki je prišel v Stari trg na Krasu, je na Mašunu oponašal srno,

je. »Preneumno, oče je odšel igrat golf in nihče ne ve, kam.«

Madden je zaklel. »Ta stara prismodal Naj bi se briga rajši za svoj posel...«

»Ampak, spoštovani gospod Madden —«

»Golf, golf! Uničil je več zmožnih mož kakor žganje! Če bi se jaz klatil po športnih igriščih, bi ne bil to, kar sem danes. Ko bi imel vaš oče le trohico možganov...«

»Sedaj mi je pa dovolj!« Ogorčen je planil Bob kvišku.

Na mah se je spremenilo Maddenovo obnašanje. »Žal mi je — toda priznali boste, da je to bedasto. Danes sem hotel odriniti in niz moram le imeti.«

»Saj danes je še zgodaj! Biseri lahko še pridejo.«

»Upam,« je nasajeno renčal in mršil obrvi. »Takihi traparij nisem vajen — pomnite to!« Jezen je trdo odšel.

Bob je zamišljeno gledal za njim. Ta Madden, veliki P. J., lastnik tolikih milijonov, se trdovratno drži tega malega bisernega niza. Njegov oče ni več mlad; živi daleč od newyorškega trga — kaj pa, če se je pri cenitvi niza preveč zaletel? Morda pa je bil izdatno več vreden, kakor je zahteval. In Madden sedaj hlepi, da ga dobi v roke, preden bi draguljar opazil svojo zmoto?

Bob je leno zavil po verandi na dvorišče. Mrzla nočna sapa je utihnila in puščava je žarela v kopeli sončnega zlata. Na peščenem malem dvorišču je vrvelo življenje. Tolste kokoši in prevzetni purani so

Draga:

Sanje

Sladke so bile sanje noči:

med zemljo in nebom v neskončnosti
sem plula — metuljček lahkokrili;
slap Rimske ceste nad mano se vil,
v globokem snu so gaji šumeli...
Še žarki srebrni so z mano bedeli.

Zbudil me trdi, glasni je dan.

Ostal le spomin, da sladak je bil en,
in misel otožna v srcu živi;
Kar lepo je, so le sanje noči.

da bi priklical srnjaka. Namesto srne se je priplazil volk, ki si je obetal srnino meso. Lovec seveda, ne bodi len, mu je hitro »posvetil« s puško in tako mu ni ušlo 35.000 dinarjev nagrade.

V Mežici imajo starinski stol, ki je tako urejen, da je hkrati tudi tehnična. Ker je mehanizem za tehtanje vgrajen pod sedezem, se ne razločuje dosti od navadnega kmečkega stola. Ta stol so nekoč uporabljali za tehtanje rudarjev.

Podjetje »Slovenske gorice« v Ptujju ima posebno strokovno knjižnico, ki je ne izpolnjujejo knjige, temveč 22.000 buteljk najrazličnejših sort vina. »Knjižnica« obstaja že od leta 1917 in ima z izjemo medvojnih let popolno zbirko vin. Največjo vrednost pripisujejo 150 buteljkam vina »Zlata trta« ker te sorte od leta 1917 ni več.

V Kamniku imajo portret Napoleona nove matere Marije Laetitie Ramolino, rojene 24. avgusta 1750, ki se je poročila z Bonapartejem s Korzike. Pravijo, da je to edina olnjata slika Napoleonove matere, za katero so se potegovali že nešteti muzeji, posebno francoski.

DOMISLICE

Ne drži zmerom, da nas izkušnje izmordijo. Mačka, ki je že kdaj sedla na vroč štedilnik, ne bo tega nikoli več storila. Toda nihče je tudi ne pripravi, da bi sedla na hladan štedilnik. (Mark Twain)

Vezi navade so prelahke, da bi jih občutili prej, preden postanejo tako tesne, da se jih ne moremo več znebiti. (Sam. Johnson)

Le malokateri mislijo kaj več kot dva ali trikrat na leto. Jaz sem postal slaven, ker sem mislil en- ali dvakrat na teden. (G. B. Shaw)

se šopirili za žično ograjo. Z zanimanjem je gledal Bob gredico, polno rdečih, vabečih jagod, in opazoval na golih mladikah bombaževcev brsteče popje. Čudovito, kaj vse v tej puščavi kali in raste!

Vrtniški se na verando, je obstal, da bi se pozabaval s Tonyjem, ki je precej otožno sedel na drogu. »Hu la ma!« ga je nagovoril Bob.

Tony ga je pogledal. »Sung kai jat bol!« je menil modro.

»Da, to je res škoda,« se je pošalil njegov človeški vis a vis.

»Gee fung lowhop!« je tiho pristavil Tony.

Bob je odšel dalje in premišljeval, kaj neki počenja Charlie Chan. Očitno je bilo, da se ravna Kitajec po tajnikovi prepovedi, ker ga ni bilo več videti pri pticu. To je bilo umevno, ker so bila Thornova okna obrnjena v patij.

Da si prežene dolgčas, je vzel Bob v svoji sobi v roke knjigo. Malo pred poldnem je zaslišal z dvorišča nadušljivo sopihanje avtomobila. Izstopil je Will Holley, vesel in živ. Eden mu je šel naproti v sprejemnico, da ga pozdravi.

»Madden izdeluje s Thornom v njegovi sobi svoj intervju,« je poročal. »Dotlej pa sedite!« Stopil je čisto blizu k njemu. »In mislite, prosim, na to, da nisem prinesel bisero! Svojega opravila pri Maddenu še nisem dokončal.«

(Dalje prihodnjič)

Darujte za visokošolski dom Korotan!

MOČ POŠTE

(Nadaljevanje s 5. strani)

popazil na živino, če je imel pastir drug pose-

Za svojo osebo sem bil povsem zadovoljen, krivico bi delal dobrim Jugovim ljudem, če bi se pritoževal. Kruh je bil na mizi in sem si ga lahko odrezal po mili volji. Ker se Franci le nič ni oglašil, sta stara dva hodila bolj sključeno kot po navadi. Vsak dan prišedši iz šole je bilo prvo vprašanje, če je kaj pošte. Na žalost jima pri najboljši volji nisem mogel ustreči. Stari je hujsal, jed mu ni dišala in mnogokrat je med delom postal in se nekam zamislil, ko je sejal in prekinil z dobro premerjenim korakom in roka mu je ostala v podolgovati s slamo pleteni sevnici. Ko je bil v sredo po beli nedelji sejem na Vranskem, je prišel skupaj s Standmanom majhnim možakarjem doma iz Šmartna. Le ta mu je pravil, da mu je pisal sin Tona, in da sta bila s Francinom še pri Przemislu skupaj, no potem so Rusi napadli in od takrat nista več prišla skupaj. Vendar Tona ne verjame, da bi Franci padel, ker je mrlič in ranjenec še Tona pomagal reševati in pokopavati. »Najbrž bo ujet,« je rekel stari Standman. Jug je študiral, kaj je bolje: biti zdrav na naši strani, kjer ti vsak čas lahko upihne življenje smrtonosna krogla, ali daleč v Rusiji kot ujetnik, s katerim lahko ravnajo kakor pač hočejo. Pa je končno prišel do prepričanja, da je bolje biti ujetnik, saj je videl Ruse, ki so bili zaposleni v graščini pri poljskem delu, ki jih ni preveč bremenilo, samo hrana ni bila zadostna. Na posameznih kmetijah so sicer bolj prijeli, vendar je bila hrana bolj učinkovita. Posamezniki tudi niso bili zastraženi, le kam bo ušel, saj je vsak Boga hvalil, da je življenje varno. »No, naš Franci je navajen garati, saj je s hribov doma, kjer je garanje v modi,« je modroval Jug. »Samo da bi pisal, če več ne, vsaj znak naj bi dal od sebe, da še živi.« Staremu se je utnila solza, ko je pri Standmanu prebiral »Feldpostkarto«, ki jo je pisal Tona. Štiri dni ni bilo takrat starega Juga domov. Šele v nedeljo zvečer je prišel prav solzni oči domov in venomer ponavljal, »ali še živi, ali ne, kaj praviš, stara?« Jugovko so tudi sčemele solzne oči, pa je samo pristavila: »Ljuba petrovska Mati Božja, obvaruj ga vsega hudega. Upam da mi je odpustil, če sem mu kdaj v tistih nerodnih fantovskih letih kakšno hudo bese-

Avstrijska televizija

NEDELJA, 5. junija 1966: 10.55 Kratka poročila — 11.00 Dunajski slavnostni tedni 1966. Evrovizijski prenos iz velike dvorane dunajskega Glasbenega doma. Svečan koncert Dunajskih filharmonikov — ca. 11.45 Kratka poročila — 17.00 Kratka poročila — 17.03 Za otroke od 11. leta dalje: Villervalle v Južnem morju — 17.30 Mladinski svet: naš mednarodni filmski magazin — 18. Naša lahko-noč oddaja za otroke — 18.05 Za družino: šah za vse — 18.35 Kratka poročila — 19.00 Družina Leitner — 19.30 Aktualni športni pregled — 20.10 1. večerna poročila — 20.20 Veliki špioni (I): Polkovnika Wennerströma dvojna igra — 21.20 Rio. Popotno poročilo Heinza Fischerja-Karwina — 22.20 2. večerna poročila in konec oddaje.

PONEDELJEK, 6. junija 1966: 18.30 Kratka poročila — 18.35 Francoščina pri vas doma: tečaj francoskega jezika — 19.00 Pustolovščina pod vodo: ponesrečena ženska — 19.23 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki s športom — 19.55 Izložba in kratki film-mozaike — 20.15 Maigret in norec — 21.05 Športno omizje — 22.15 Čas v sliki — 22.35 Največje bok-sarske tekme stoletja in konec oddaje.

TOREK, 7. junija 1966: 18.30 Kratka poročila — 18.30 Tečaj angleškega jezika — 18.55 Olaf Gilbranson; umetnik doma — 19.10 Stric Guido; poslednja rezerva — 19.23 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki film-mozaike — 20.10 Veselje ob glasbi — 20.30 Veliki špioni (II): Polkovnika Wennerströma dvojna igra — 22.50 Filmsko poročilo avstrijske krožne vožnje kolesarjev amaterjev 1966 in konec oddaje.

SREDA, 8. junija 1966: Šolska televizija: 10.00 Islandsaga — Program za delavce: 11.00 Kratka poročila — 11.03 Maigret in norec — 11.55 Športno omizje, nato kratka poročila — 17.00 Kratka poročila — 17.06 Za otroke od 5. leta dalje: Gasperčkove

do zabrusila v obraz, bom pa na teh treh, ki jih še imam doma skušala popraviti,« je vzdihnila 55-letnica, in še mene večkrat stisnila k sebi, kot bi bil njen rekoč: »Boga zahvali, da si še tako mlad, saj ti je najstrašnejše prihranjeno.

Zvečer, ko smo že vsi legli k počitku, pa je Jugova mama pred podobo žalostne Matere Božje poluglasno šepetala: »O milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija, varuj mi sina na bojnem polju, ali kjer je že, da se mi srečno vrne. Vzem ga v svoje mogočno varstvo, Ti, tolažnica žalostnih. Češćena gnade si pouna, Ti si Marija žegnana med ženami in žegnan je sad Tvojega telesa Jezus.«

Šele proti polnoči se je poslovila od Tolažnice žalostnih in vsa zmučena odšla počivati. Takole smo živeli pri Jugovih takrat,

pustolovščine — 18.15 Naša lahko-noč oddaja za otroke — 18.30 Kratka poročila — 18.35 Francoščina pri vas doma: tečaj francoskega jezika in Tip-revija — 19.00 Prizori iz Avstrije — 19.23 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki film-mozaike — 20.15 Suzanina tajnost. Intermezzo v enem dejanju — 21.05 Obzorja — ca. 22.30 Čas v sliki — ca. 22.50 Filmsko poročilo avstrijske krožne vožnje kolesarjev amaterjev 1966 in konec oddaje.

Četrtek, 9. junija 1966: 10.55 Kratka poročila — 11.00 Dunajski slavnostni tedni: Poseben koncert Dunajskih filharmonikov — ca. 12.10 Kratka poročila — 17.00 Kratka poročila — 17.03 Za otroke od 11. leta dalje: »Der Pfennigdoktor« — 17.55 Naša lahko-noč oddaja za otroke — 18.00 Kratka poročila — 19.00 Športni kaleidoskop — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Ponovitev lastne produkcije: »Zarota Fiesoja iz Genove; republikanska žaloigra — 22.15 Čas v sliki — 22.35 Filmsko poročilo avstrijske krožne vožnje kolesarjev amaterjev 1966 in konec oddaje.

PETEK, 10. junija 1966: Šolska televizija: 10.00 Islandsaga — Program za delavce: 11.00 Kratka poročila — 11.03 Veselje ob glasbi — 11.25 Obzorja, nato kratka poročila — 18.30 Kratka poročila — 18.35 Nepoznani svet: Polet v Kapstadt in Tip-revija — 19.00 Potrošnik — 19.23 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki film-magazin — 20.15 Evrovizija. Prenos iz Narodnega gledališča München: razdelitev mladinskih nagrad, nato drugi del opere »Der Rosenkavalier« (Kavalir z rožo), nato »prometni obzorik« — ca. 22.40 Čas v sliki — ca. 23.00 Filmsko poročilo o avstrijski krožni progi kolesarjev amaterjev 1966 in konec oddaje.

SOBOTA, 11. junija 1966: 15.40 Kratka poročila — 15.45 Prenos zahodnonemškega radia: Mednarodni mestni turnir med Belgijo, Francijo, Italijo in Zahodno Nemčijo; 2. tekmovalje: Rivoli (Italija) proti Antoinje (Belgija) — 17.15 Družina Leitner — 17.45 Naša lahko-noč oddaja za otroke — 17.50 Stališče. Vajenci — letos razprodani? — 18.30 Kratka poročila — 18.35 Kaj vidimo novega? S Heinzom Konradom — 19.23 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki film-mozaike — 20.15 Sezonska bilanca s Karlom Farkasom — 21.25 Večerna poročila in v žarometu »Sedem dni svetovnih dogodkov« — ca. 21.55 Naš nočni program: Kriminalni film — ca. 23.40 Filmsko poročilo o avstrijski krožni progi kolesarjev amaterjev 1966 in konec oddaje.

Mala oglasa

Sprejememo podjetnega mladega fanta s srednješolsko izobrazbo in znanjem obeh deželnih jezikov in mu nudimo lepo možnost da se uveljavi v trgovskih poslih. Ostale podatke nudi: Pisarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Rentnik, pošten, Slovenec, star 57 let, želi spoznati in poročiti žensko njemu primerne starosti. Pismena sporočila na naslov: Viktor Savodnik, Kleingörschach 4, Post Pischeldorf, Kärnten.

Sveče za večno luč
kupite

v MOHORJEVI
KNJIGARNI

SO IZREDNO POCENI

14.- šil. ena (v kartonu)
Gorijo 8 do 9 dni

lepo v slogi, saj žalost bolj družijo ljudi kot veselje. Jaz sem sicer nosil domov pisma in zalepljene karte, ki pa so bile naslovljene večinoma na Trezo, sem in tja tudi kakšno na Jožeta od prijateljev iz bojnih poljan.

V Braslovčah je bil sicer takrat že cesarsko-kraljevski postiljon gospod Kotnik, ki je raznašal pošto po trgu vsak dan, po obrobni vseh pa trikrat na teden, v nedeljah in praznikih je pa itak vsak sam povprašal na pošti. Na Dobrovlje ni poštarjeva noga stopila, razen v slučaju smrti z brzojavko. Razen četrtkov, ko ni bilo pouka, sem za Jugovo družino nosil jaz, za takratne čase kar obilno pošto domov. Zasluzil nisem pri tem pravzaprav nič, vendar je bilo vse to delo meni v korist, ker sem izrabil mojstrsko položaj, v katerem sem se trenutno nahajal. Slab je tisti, ki se ne znajde.

(Dalje prihodnjič)

Karel Mauser — se je poslovil

Na binkoštno jutro se je poslovil od nas pisatelj Karel Mauser in se odpeljal z vlakom ob 9.25 proti Švici, odkoder ga je letalo poneslo nazaj v Cleveland, kjer so ga že težko pričakovali v družini žena in otroci in pa tudi drugi naši koroški prijatelji. Vsem znancem in bravcem njegovih povesti je iz vsega srca ob odhodu zaželel vse dobro: Bog vas živi!

Ob tej priložnosti Družba sv. Mohorja priporoča njegove povesti, ki so še naprodaj. To so: Puntar Matjaž (8.— šil.), Zemlja (8.—), Sin mrtvega (10.—), Prekleta kri (10.—), Velika rida (10.—), Ura s kukavico 2. del (10.—), Kaplan Klemen (16.— in lepo vezan 30.—), Vetrinjsko polje (8.—), Ljudje pod bičem I. in II. del.

OBVESTILA

Za zedinjenje kristjanov. Kdor razume francoski, naj si ogleda v knjigarni Družbe sv. Mohorja v Celovcu francosko izdajo revije UNITAS! Zadnja številka razpravlja o skupnem očenaju francoskih katoličanov in protestantov, o srečanju anglikanskega nadškofa s papežem, o »Armadi zveličanja« in o zborovanju tako imenovanih ne-kalcedonskih Cerkev v Addis Abebi v Abesiniji.

Šesti dušnopastirski tečaj

za slovenske duhovnike v zamejstvu in izseljenstvu bo letos v Domu duhovnih vaj v Tricesimo (Udine) in sicer od ponedeljka, 22. avgusta zvečer do srede, 24. avgusta opoldne. Stroški za ves tečaj znašajo 6.000 lir. Enkratni obed ali večerja stane 800 lir, prispevek za tečaj pa 1.000 lir. Prijaviti se je treba g. župniku v Žabnicah do 10. avgusta na naslov: Rev. Mario Černet, parroco, Camporosso, Udine, Italia. Prisrčno vabljeni vsi koroški sobratje!

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Celovško Mestno gledališče bo imelo od 3. do 9. junija sledeči spored:

PETEK, 3. junija, ob 19.30: Prirediteljeva gimnastične šole Hilde Linkenhänger »Ritmika in melodika gibanja«. — SOBOTA, 4. junija: Fuchsjagd (Lov na lisice), kriminalna drama Agathe Christie. — NEDELJA, 5. junija, ob 19.30: Fuchsjagd (Lov na lisice). — SREDA, 8. junija, ob 20. uri: Fuchsjagd (Lov na lisice); zaključna predstava. — ČETRTEK, 9. junija, ob 19.30: Die Gangster von Valence (Gangsterji iz Valence); komedija Wolfgang Eberta — premiera; 23. predstava za abonmá D in GWG-četrtek.

Za vse predstave velja prosta prodaja vstopnic in abonmá.

ZNAMKA ZAUPANJA
GRUNDNER
Klagenfurt - Celovec
Wienergasse 10
(Promenadna cona)

Šport

NOGOMET

Nogometni pokal Latinske Amerike

V tretji odločilni tekmi za nogometni pokal Južne Amerike je v Santiagu de Chile urugvajski enajstorica Penalara premagala argentinsko moštvo River Plate 4:2 — Šele v podaljšku. V regularnem času se je tekma končala 2:2. Penarol bo septembra igral proti evropskemu prvaku Realu.

Avstrija Celovec — Dunajski športklub 1:0

Celovška Avstrija tačas najboljši nogometni klub zveznih dežel.

Celovski nogometaši, ki so v nedeljo gostovali na Dunaju proti dunajskemu športklubu, so dosegli zmago 1:0 že peti zaporedni uspeh.

Potek igre: V 27. minuti je celovška napadalna vrsta navalnila na nasprotnikova vrata; levo krilo Lorber (Avstrija Celovec) je dobil žogo na levi strani kazenskega prostora športkluba, katero je potem s strelom usmeril poleg presenečenega golmana Szanwald v mrežo, 1:0 za Avstrijo Celovec. Od tega trenutka se je gostujoče moštvo povleklo v obrambo in se poslužilo one taktike, ki jim je prinesla v poslednjih petih nogometnih tekmah pet zmag, in sicer proti Simmeringu 1:0, proti Avstriji Dunaj 3:1, proti Wacker-Innsbruck 2:0 in to nedeljo proti športklubu Dunaj 1:0 in postalo tako tačas najboljšo nogometno moštvo zveznih dežel.

Obrambna igra za vsako ceno se je izkazala kot pravilna taktika v letošnjih avstrijskih prvenstvenih tekmah.

Simmering — GAK 4:2

Simmering prepozno v formi

Nogometno moštvo Simmering je to nedeljo pokazalo, da še nekaj zna. »Tako bi morali igrati v preteklosti pa bi ostali v nacionalni ligi,« so pritrjevali njih navijači, ko so premagali graške nogometaše z rezultatom 4:2.

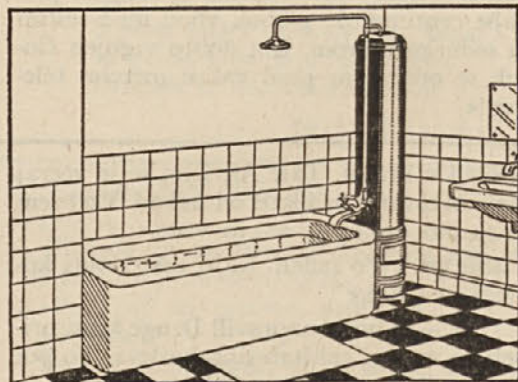
Od prve minute igre pa prav do konca so igralci Simmeringa zopet našli prejšnji način igre, ki jim je prinesel zaželeno zmago. Seveda pa jim to ne bo dosti pomagalo, kajti za letos so že izpadli, saj imajo samo 8 točk.

Wacker-Innsbruck — Rapid 0:3

Austria Salzburg proti Vienni Dunaj 1:1

Schwechat — Admira-Energie 1:2

Kapfenberg — Wiener Neustadt 0:0

Vse za vodno instalacijo (sanitarni material) dobavlja

Bratje Rutar & Co.

Dobrla ves — Eberndorf

Ure in nakit v veliki izbiri pri

Gottfried Anrather

Klagenfurt, Paulitschgasse 9

Popravila izvršim takoj in solidno, kupujem in zamenjam zlato in srebro (tudi strto zlato).

